BONDIA® ARUBA

Diasabra 25 di October 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Falta di vision...?
Sigur, di ambos banda...
Pagina 5

Gobierno ta reafirma beneficio di Rijkswet: "Rijkswet ta e inicio di e madurez cu mester pa por maneha e pais bon"

Pagina 2

- **A.T.A. su Plan Corporativo 2026 ta pone un rumbo determina pa turismo sostenibel**
Pagina 4

- **Jamaica: JPS ta lansa strategia nobo pa atende cu tormenta tropical Melissa**
Pagina 11

- **Prome debate di eleccion cu PVV a enfoca mas tanto riba exclui "desertor" Wilders**
Pagina 9

Segun Otmar Oduber gobierno mester elimina BBO y introduci BTW pa duna alivio na pueblo

Pagina 3

Merca ta escala operacion militar den Latino America

Pagina 10

Presidente di Nigeria ta cambia oficialnan di seguridad mientras e ta lucha pa restaura stabilidad

Pagina 23

BONDIA ARUBA

Gobierno ta reafirma beneficio di Rijkswet:

"Rijkswet ta e inicio di e madurez cu mester pa por maneha e pais bon"

Diahuebs atardi gobierno a tene un conferencia di prensa unda a reafirma e beneficionan cu Rijkswet por tin y a provee algun detaye tocante e normanan dentro di e cooperacion cu lo por garantisa esaki. Un punto di gran importancia pa Gabinete Eman III den e acuerdo di Rijkswet ta e relacion politico cu Aruba tin cu Hulanda, unda prome minister Mike Eman a enfatisa cu cumplimento lo fortalece laso cu e ponencia Europeo y a lo largo garantisa seguridad y sosten pa nos isla.

E conferencia di prensa a sigui un sesion informativo di Gabinete Eman III cu gremionan comercial y sindical tocante e desaroyo y contenido di Rijkswet. E sesion di tres ora largo a explora e detayenan di e ley di supervision unda varios departamento gubernamental a ofrece splicacion tocante con e ley ta poni den otro y pakico e lo trece beneficio na pueblo di Aruba.

Segun prome minister a conta, Rijkswet ta inclui temanan cu ta miho regla pa Aruba, algo cu a enfatisa hasta expertonan a ripiti den nan mesun manera. Manera e premier ta splica, e expertonan a enfatisa cu e puntonan regla den e Rijkswet ta un adelanto pa Aruba pa loke ta maneho y supervision financiero.
Manera prome minister ta conta, a keda hopi cla cu no lo tin solamente e beneficio di un interes di debe mucho mas reduci, pero cu e lo ofrece gobierno hopi mas flexibilidad y control riba con pa maneha placa di pueblo. Segun ta splica, ademas di e interes mas abao, Rijkswet ta duna un oportunidad pa refinancia e debenan internacional cu Aruba tin y asina reduci gran parti di su debe y di e manera aki, presion financiero riba e isla. E reduccion aki lo trece na su turno mas espacio pa inverti den comunidad, por ehempel den yuda personanan cu menos recurso, cuido di hende, educacion y den otro sectornan importante pa comunidad, manera e premier a bisa.

E Rijkswet tin algun puntonan hopi crucial cu ta desvia for di e ley financiero cu tin actual den LAft, segun e mandatario. A splica cu por ehempel, tin un norma den Rijkswet cu si Aruba enfrenta contratiempo financiero, basa riba un caida di 1,5% di GDP por habri caminda pa yega na acuerdonan nobo riba e normanan. Otro ehempel ta e 'Meevallersbeleid', segun minister di Finanzas Geoffrey Wever,unda si diripiente ta mira mas entrada, articulo 14 di LAft ta bisa cu no por pone e placa ey directamente den poder di compra pasobra mita tin cu bay pa paga banconan y e otro mita tin cu bay den inversion. Tambe ta existi e restriccion den e ley cu 1% di surplus mester bay pa paga banconan internacional. Minister Wever ta splica cu den e constelacion nobo esaki lo ser kita y esey lo duna mas espacio pa Aruba maneha mes con e ta bay usa e placa ey.

Minister di Asunto den Reino, Gerlien Croes, tambe a agrega un otro ehempel, splicando cu e ley financiero actual, esta LAft, ta stipula cu 50% di surplus mester bay na paga debe. Ademas, actualmente gobierno ta mara na 10% maximo di GDP cu por usa pa locual ta gastonan personal di gobierno. A enfatisa cu e Rijkswet no lo inclui e puntonan aki mas pero e lo rekeri cumplimento di gobierno, cual ta algo cu"ta hopi normal den e mundo di awendia," manera minister Croes a splica.
Aunke a insinua cu e plafond di 10% pa gastonan di personal di gobierno ta un restriccion, no a divulga kico lo (por) ta e presupuesto nobo dentro di Rijkswet. Esaki ta trece un pregunta dilanti di con por garantisa cu e presupuesto nobo (y posiblemente mas halto) lo no ser mal inverti dentro di e sector publico.
Na 2023 Aruba a mira un caso explosivo riba e tema di "spookambtenaren" den parlamento di Aruba unda e gobierno di e tempo ey coalicion MEP-POR-RED a entrega mocion pa retira Sra. Marisol Tromp for di su posicion di minister na aña 2020. E tempo ey, e coalicion a ilustra casonan di corupcion y problema financiero cu el a topa tanto na Serlimar como DIP; contratonan pa trahador spirito, compania di parlamentario den Serlimar, proceduranan robes na DIP y un 'gedoogbeleid' pa permiti piscamento cu harpun y pa UTVnan drenta Parke Nacional Arikok.
Di su parti, minister Croes ta subraya cu aunke Aruba lo tin su espacio pa maneha su mesun finanzas bao di e acuerdo financiero nobo aki, e ta rekeri cumplimento y transparencia di parti gobernantenan, unda mester ta responsible cu pueblo su placa pero tambe percura pa esaki bay back na pueblo. Segun minister ta bisa, "Rijkswet ta e inicio di e madurez cu mester pa por maneha e pais bon."

Obhecion fuerte di oposicion

Den e ultimo lunanan, oposicion—specialmente partido MEP—a critica fuertemente e firmamento di e Rijkswet di parti Gabinete Eman III, bisando cu e gobierno actual a entrega autonomia di Aruba sin consulta cu parlamento. Durante e conferencia di prensa, e mandatarionan a duna nan reaccion riba esaki.
Manera minister Croes a splica, ora e gobierno nobo a drenta, Rijkswet tabata practicamente finalisa unda na juli 2024 Pais Aruba a firma acuerdo lidera ex-prome minister Evelyn Wever-Croes unda a acorda riba 11 punto cu Reino. Entre otro a acorda cu ora yega na un concepto di ley nobo por trek in esun di RAft y implementa un nobo. Segun minister Croes ta conta, esey a sucede den Rijksministerraad prome cu gobierno nobo a drenta. Esaki ta indica con leu e proceso aki tabata caba, manera minister a bisa.

E minister a sigui conta cu a realisa den nan evaluacion di e Rijkswet, a realisa cu ta cla cu Aruba tin supervision caba y awor ta cuestion di pasa riba un otro forma di supervision unda segun e ta trece beneficio financiero pa Aruba pero tambe ta exigi pa gobernantenan ta mas responsable finanzas di e isla.

Tambe a menciona cu oposicion ta bisa cu e proceso no a cana bon pero segun minister Croes ta splica, huridicamente no tin ningun problema cu con el a cana te awor. Es mas, a garantisa pa e wetsontwerp di e Rijkswet wordo publica na Aruba prome y despues a bay pa Hulanda, Croes ta agrega. Awor e ta den trayecto unda esaki lo wordo trata den parlamento unda ainda tur organo den e proceso tin cu hunga su rol.
Croes a haci cla durante e conferencia cu e gobierno actual ta comprometi pa comparti informacion corecto y transparentemente, y cu e Rijkswet lo sigui reforsa y exigi e compromiso ey.
Den cuadra cu esaki, minister Wever a splica e meta di e sesion informativo cu a tuma luga diahuebs ta pa trece informacion tocante e contenido di Rijkswet den un manera neutral pa asina gremionan mes por evalua unda nan ta para.

Prome minister Mike Eman a agrega cu a pesar di e obhecion di oposicion, e Bestuurlijke Akkoord cu ex-prome minister Wever-Croes a firma a ser presenta na parlamento y a mustra con e Rijkswet a ser hinca den otro. Segun Eman ta enfatisa, "e ta un ehecucion di loke a palabra."
Pero mirando e politica "preocupante" cu partido MEP ta haciendo actualmente tocante e Rijkswet, prome minister Eman ta splica cu esaki ta pone Aruba den mal bista cu Hulanda, unda e ta refleha y preocupacion di Reino riba e madurez di politica riba Aruba y responsabilidad. Manera e premier ta enfatisa, e tipo di politica di ex-prome minister Wever-Croes ta confirma e dudanan di Hulanda, y pues gobierno ta sinti cu ta importante pa e ora keda comprometi cu loke ya a acorda na dje anteriormente pa corigi e mal bista aki.

Prome minister ta sigui conta cu no ta necesario pa benta afo e Rijkswet pasobra a mira caba cu esaki lo ta beneficioso pa Aruba, y cu e campana di oposicion contra e Rijkswet ta daña e relacion cu Hulanda. Considerando e mundo den cual nos ta bibando awor—cu instabilidad creciente y riesgo di peligro den nos mesun cura—prome minister ta subraya cu ta importante pa mantene un bon relacion cu Reino pasobra Aruba ta depende riba seguridad y proteccion for di Reino. Ademas a splica cu un bon asesoria di Hulanda tambe ta habri porta pa Aruba pa por crea laso confiable cu otro ponencianan internacional, di e manera aki fortaleciendo e inversion cu nos ta ricibi di afo cu ta hunga un rol grandi den nos desaroyo economico.

Segun Otmar Oduber gobierno mester elimina BBO y introduci BTW pa duna alivio na pueblo

Recientemente durante un conferencia di prensa di partido PPA, lider di partido Otmar Oduber a bolbe trece dilanti e discusion riba eliminacion di e impuesto BBO, insistiendo cu e gobierno di coalicion AVP–Futuro mester elimina e medida aki cu, segun e, ta carga un peso desproporciona riba pueblo di Aruba.

Segun Oduber, e sistema di BBO ta keda "un castigo pa e comunidad" y ta contribui na un costo di bida mas halto cu no ta refleha e situacion real internacional. Oduber a pone enfasis den e pregunta "Ki dia e gobierno lo elimina e BBO?"

Oduber a splica cu BBO ta un sistema cu tin un efecto acumulativo den tur etapanan di produccion y benta. El a sigui splica cu e impuesto por yega te na cuater schakel, cu cada un ta cobra 7% riba un mesun producto of servicio. E resultado di esaki ta cu un articulo cu originalmente ta subi un dollar internacionalmente, na Aruba ta experimenta un aumento di 28% den su prijs.

Segun el a indica, e mecanismo di BBO ta haci cu e fluctuacion di prijs internacional ta amplifica na mercado local. El a remarca cu ora e prijs internacional subi, na Aruba e impacto ta hopi mas grandi pa motibo di e carga acumulativo di BBO.

Segun Oduber, e gobierno actual no por sigui yama BBO "un medida" si na mesun momento e ta legalisa e impuesto aki como un fuente structural di entrada pa e gobierno. El a señala cu den momento cu Aruba tin un surplus di mas cu 500 miyon florin, e no ta logico pa mantene un impuesto cu anteriormente e partidonan di coalicion mes a cataloga como "un medida contra pueblo".

"Na final di dia cada cen preto di e 500 miyon aki ta di nos como pueblo di Aruba, e ciudadano di Aruba cu ta pagando pa bo tin e 500 miyon ey. Nos kier scucha di gobierno ki dia ta elimina BBO na frontera y ki dia ta cuminsa move di un sistema di BBO pa un sistema di BTW," el a cuestiona.

Na varios ocasion partido PPA a propone cu mester elimina e BBO pa fase y eventualmente reemplasa esaki cu un sistema di BTW (Belasting Toegevoegde Waarde), un impuesto di balor agrega cu ta mas transparente y husto, segun e lider.
Oduber a bisa cu e idea pa introduci BTW no ta nobo, y cu hopi partido politico y gremio comercial ya a expresa nan apoyo pa un sistema asina. "A scucha partido AVP bisa cu nan ta kere den BTW. A scucha partido MEP bisa cu nan ta kere den BTW. PPA tin hopi cla cu mester bay den direccion di un BTW. Gremionan a bisa cu nan ta dispuesto pa un BTW," el a remarca.
Na mesun momento el a indica cu e unico oponente firme na introduccion di un sistema di BTW ta minister Geoffrey Wever, cu segun Oduber a menciona parlamentario Wever-Croes a bisa, a blokia e proceso durante gobernacion anterior.

E lider di PPA a trece e tema dilanti pasobra recientemente el a scucha gremio comercial a sali expresa nan punto di bista na un manera fuerte y mustra cu mester stop di culpa comerciantenan pa loke ta trata prijsnan na Aruba y ta mustra riba e hecho cu BBO mester ser elimina.

Oduber tambe a pidi pa un dialogo mas abierto entre gobierno, partido politico y sector priva. El a enfatisa cu pueblo merece un proceso di transicion cu ta inclui consultanan amplio y compromiso di tur banda.

Oduber a pone enfasis cu e discusion riba BBO no ta un tema solamente tecnico, sino un asunto cu ta afecta e bida diario di famianan Arubano. El a recorda cu e aumento di prijs ta refleha den alimentonan, producto di uso diario, y hasta den servicio basico.

"Por papia tur dia di cosnan bunita, por papia tur dia di proyectonan. Tin un gran mayoria cu no por come, no tin placa pa pone cuminda riba mesa y tur producto ta subiendo. e ta un hecho," el a enfatisa.

Hopi hende ta sinti e presion di aumento di prijsnan, y cu esaki ta keda un reto social cu gobierno mester ataca cu medidanan concreto.

Aunke Oduber a mustra cu e ta di acuerdo cu e posicion di e comerciantenan, el a indica cu e sector priva mes tin su papel den e situacion. Segun e, e gremionan por yega na un posicion mas fuerte pa presiona gobierno pa elimina BBO y apoya un sistema mas husto.

Na mesun momento el a subraya cu e no ta di acuerdo totalmente cu e comerciantenan no por absorbe cierto gasto y haci pregunta na e comerciantenan con nan ta garantisa, ora kita e BBO, cu en berdad nan ta baha prijs tambe. Esey ta un punto cu el a menciona cu e no a scucha e comerciantenan trece dilanti.

Oduber a critica tambe e falta di consenso den gobierno mes, señalando cu si e coalicion AVP–Futuro ta serio riba promesa di alivio pa pueblo, e paso logico lo ta eliminacion di BBO na frontera y eventualmente den su totalidad.

E lider di PPA a pidi gobierno duna claridad concreto puntrando Ki dia BBO lo ser elimina, y ki dia lo cuminsa e transicion pa BTW. Segun e, e tema merece un plan cla cu tin input di tur partido y sector relevante.

Por ultimo, Oduber a enfatisa cu AVP y Futuro mester acepta cu nan ta legalisa BBO como un entrada di pais Aruba y cu e no ta un medida. "Nos no por acepta cu bo ta usa e placa di un medida, caminda bo ta empobrece pueblo, caminda ta pone cu tur producto ta bira mas caro cu loke e prijs mester ta," el a subraya.

E debate riba BBO ta refleha un dilema mas amplio riba isla: con pa balansa entrada pa gobierno cu bienestar di e consumidor. Aunke e impuesto ta contribui na un posicion fiscal fuerte, cu un surplus halto, e presion social cu ta sali di e nivel halto di costo di bida ta sigui crece.

Expertonan economico den pasado ya a indica cu un sistema di BTW por ofrece mas transparencia y ta elimina e carga acumulativo riba e cadenanan di produccion.

E yamado di Oduber ta bin den un momento caminda e pueblo ta sinti presion di inflacion y e demanda pa alivio economico ta crece. Su mensahe ta cla: gobierno mester move di palabra pa accion y mustra un plan concreto pa elimina BBO y introduci BTW.

Den un pais cu economia ta sigui depende hopi di importacion y consumidor local, e discusion riba impuesto ta bira mas cu un debate tecnico; e ta un tema di husticia social y di confiansa den liderazgo politico.

BONDIA ARUBA

A.T.A. su Plan Corporativo 2026 ta pone un rumbo determina pa turismo sostenibel

E sector di turismo di Aruba, e curason di e economia di e isla, ta drentando un fase transformativo. Recientemente Aruba Tourism Authority (A.T.A.) a publica su Plan Corporativo 2026, un plan ambicioso pa e proximo decada, enfocando den crecemento di calidad poniendo sostenibilidad, bienestar di comunidad y cuido di medio ambiente central.

Pa mas cu seis decada, turismo a forma prosperidad y identidad di Aruba. Toch e plan ta reconoce cu exito a trece retonan nobo: sobrepoblacion, aumento di gasto, scarsedad di vivienda y tension ambiental. A.T.A. ta posiciona 2026 como un aña definitivo — uno cu ta pone e fundeshi pa un "guest economy regenerativo caminda bishitante, residentenan y naturalesa ta co-existi den balansa y beneficio mutuo.

E Plan Corporativo 2026 ta construi riba e Strategia Corporativo Multi-Anual 2025–2035 (MACS) di A.T.A., marcando e prome plateau den un mapa di caminda di dies aña pa un modelo di turismo regenerativo. E organisacion ta describi e evolusion aki como un cambio di "mas pa miho" — alehando di midi exito pa medio di cifranan di yegada pa un comprondemento mas profundo di e impacto total di turismo, incluyendo su hueya ambiental, consumo di recurso, y contribucion na calidad di bida local.

E transformacion aki ta ser guia pa cuater compromiso di sostenibilidad: ambiental, social, economico, y organisacional.

E pilarnan aki ta diseña pa re-enforsa un vision nobo unda e bienestar di Aruba como hogar ta alinea cu su apelacion como destinacion — "Un Aruba dushi pa biba ta un Aruba dushi pa bishita."

A.T.A. ta reconoce cu Aruba, un di e destinacionnan mas exitoso di Caribe, a yega na un momento critico. E isla ta disfruta di un demanda fuerte di bishitante y un rating halto di satisfaccion, pero tambe ta enfrenta presionnan creciente di sobredesaroyo y agotamento di recurso. Un encuesta di sentimento di 2024 a haya cu mientras cu mayoria di e Arubanonan ta keda positivo tocante turismo, preocupacionnan tocante accesibilidad, tension di infrastructura y degradacion di medio ambiente ta aumentando.

E comentario di bishitante ta refleha e sentimento aki. Gruponan di enfoke conduci na comienso di 2024 a revela un intrankilidad creciente pa motibo di aglomeracion na sitionan popular y aglomeracion di trafico. A.T.A. ta adverti cu sin accion decisivo, Aruba por drenta den un periodo di stagnacion — unda aumento di yegada ta duna produci rindimento decreciente y ta menasa tanto felicidad di residente como experiencia di huesped.

Pa contraresta esaki, e plan ta redefini e proposito di turismo: Aruba no ta djis un luga pa bishita pero un cas comparti. A.T.A. ta haci un yamado na tur stakeholder — for di gobierno te na sector priva te na bishitantenan mes — pa brasa e sentido di responsabilidad comparti aki.

Den e curason di e plan tin un Agenda Nacional cu ta delinea 11 prioridad principal cu lo guia Aruba su transicion den direccion di gobernacion turistico sostenibel. Esakinan ta abarca infrastructura, politica, inversion y reforma institucional.

E 11 prioridadnan ta: maneho responsabel di turismo; extension di e moratorio di hotel; mehora e producto turistico di Aruba; planificacion teritorial mas fuerte; resiliencia di clima; mehora hotelnan existente; stimula eco-inversionnan; regulacion di short term vacation rentals; establecimento di e Autoridad di Calidad y Hospitalidad di Aruba; Comision di Conseho riba proyectonan di acomodacion; y stabilidad Financiero pa A.T.A.

E medidanan aki ta representa un cambio strategico di crecemento impulsa pa volumen pa creacion di balor a largo plaso, sostene pa regulacion mehora, aliniacion di stakeholder y gobernacion transparente.

E Plan Corporativo tambe ta pone e strategia di Aruba dentro di tendencianan turistico mundial identifica den e Estudio di Futuro di DestinationNEXT 2025. Dies forsa clave ta formando destinacionnan rond mundo — for di instabilidad geopolitico y volatilidad economico te na e aumento di inteligencia artificial y e demanda pa autenticidad.

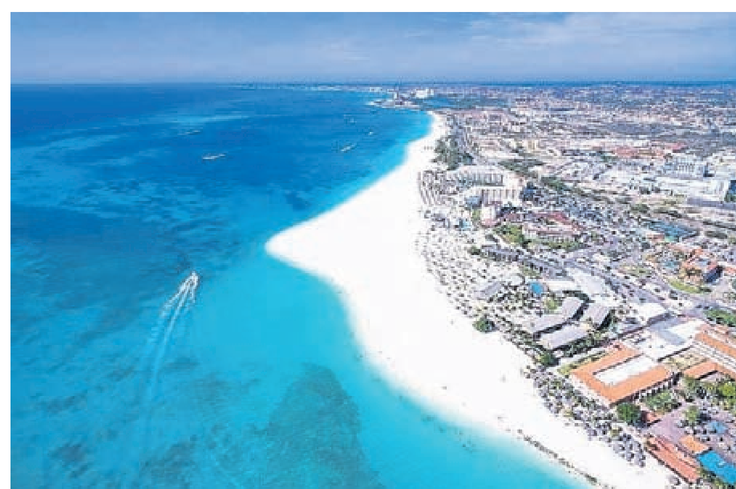
Entre esakinan, A.T.A. ta remarca seis particularmente relevante pa Aruba: nabega den incertidumbre mundial, escala capacidad organisatorio, forma luganan pa tanto residente como bishitante, reimagina mercadeo den e era di AI, avansa regeneracion, y atende retonan di forsa laboral.

E competitividad di e isla den futuro, e rapport ta argumenta, no ta depende solamente di su playanan of clima, pero di con e ta adapta na e cambionan aki door di desaroya bista basa riba dato, mehora su forsa laboral y profundisa colaboracion cu su comunidad.

Bou di MACS 2025–2035, A.T.A. ta pone cinco pilar strategico cu 20 obhetivo y mas cu 120 tactica: Calidad di bida y luga ; Calidad di experiencia: Calidad di impacto economico;
Calidad di medio ambiente y herencia; Calidad di organisacion.

E pilarnan aki ta guia proyectonan den infrastructura, desaroyo di forsa laboral, marketing y compromiso cu comunidad.

Pa e aña binidero, e programa di A.T.A. a delinea siete area clave di enfoke: Stabilisa yegada di bishitante; Impulsa un economia di bishitante responsabel; Mehora maneho di fluho di bishitante; Desaroya nichenan di balor halto; Promove educacion y preparacion di forsa laboral; Tumamento di decision basa riba dato; Fortalecemento di capacidad organisacional.

E plan tambe ta detaya decenas di iniciativa dirigi na mehora Aruba su habitabilidad y experencia di bishitante. Entre nan: renobacion di caminda y beachnan publico, instalacion di boei pa zonanan marino mas sigur, creacion di Guest Inspiration Center na Oranjestad, y mehoracionnan na e sitionan di herencia di Casibari y Bushiribana.

Esfuersonan nobo pa traha luga ta inclui señalisacion cla y cu marca, mehoracion di maneho di desperdicio, y e lansamento di sistemanan digital di monitoreo di fluho di bishitante. Asociacionnan cu NGO's manera Aruba Conservation Foundation (ACF) y Go Cultura Foundation (GCF) lo fortalece iniciativanan cultural y ambiental, incluyendo un estudio di factibilidad pa un museo bao di awa.

Financieramente A.T.A. ta proyecta crecemento constante di recibonan di turismo di 3% pa 2026, yegando casi Afl. 5.6 biyon, sostene pa un aumento modesto di 2% den bishitantenan di estadia. E enfoke ta cla: calidad riba cantidad.

Mercadonan den henter Noord America ta keda dominante, mientras cu Latino America — specialmente Argentina, Brazil y Colombia — y Europa (notablemente Hulanda, Italia y Alemania) ta dirigi pa diversificacion. A.T.A. tambe tin plania pa desaroya turismo crucero sostenibel y segmentonan di MICE (Reunion, Incentivo, Conferencia y Eventonan) pa balansa e demanda di henter aña

Internamente A.T.A. ta busca pa evoluciona den un "organisacion di maneho y marketing di destinacion" cu capacidadnan digital fuerte, un cultura di educacion, y un compromiso cu bienestar di empleado. Iniciativanan ta inclui e establecimento di A.T.A. Academy pa training di personal, adopcion di principionan di ESG den tur operacion, y programanan cu ta promove salud mental, inclusividad y desaroyo di liderazgo.

Pa 2035, A.T.A. ta visualisa Aruba como un destinacion completamente regenerativo — un luga caminda turismo no solamente ta sostene pero ta restaura activamente e rikesa natural y cultural di e isla. E aspiracion a largo plaso aki ta structura den cuater fase.

2025–2026: Balansa y proteccion.
2027–2028: Preservacion y enrikecemento.
2029–2030: Economia di bishitante sostenibel.
2031–2035: Ecosistema regenerativo.

E Plan Corporativo 2026 di A.T.A. ta señala un era nobo pa Aruba — uno defini no pa un cantidad di bishitante cu ta kibra record, pero pa un acercamento balansa y pensativo di turismo cu ta beneficia tur hende cu ta yama e isla cas. Como cu A.T.A. ta prepara pa e proximo decada, su mensahe ta cla: e futuro di turismo no ta sinta solamente den atrae bishitantenan, pero den alimenta un responsabilidad comparti pa proteha y engrandece e activo mas precioso di e isla — Aruba mes.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

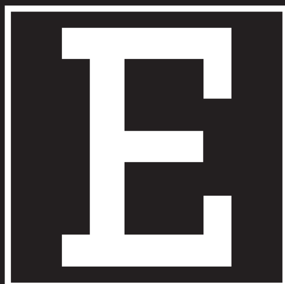
Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Falta di vision...?
Sigur, di ambos banda...

Ultimamente nos a dedica bastante atencion na e efectonan di inmigracion descontrola na nos pais. Efectonan cu ta tumando lugar awor, pero cu tin nan raiz den maneho, o mejor dicho falta di esaki te awor, y cu lo continua igualmente den futuro. Esaki ta tira un nubia scur riba actuacion gubernamental cu ta caracteriza mas pa anuncio di intencion cu pa presenta berdadero accion. Y ta duna di pensa den ki tipo di futuro nos ta moviendo. Riba diferente tereno nos ta keda topa cierto contradiccion entre intencion y realidad manera e ta actualmente y con e lo por bira den futuro, si nada no ta cambia.

Esaki ta conta na promer lugar pa nos desaroyo soci-economio en general. Nos tur conoce e advertencianan cu Aruba ta haya di tur banda pa no rifa nos suerte solamente cu turismo, sino amplia nos base economico cu otro actividad. Tur esaki por haya un contesta cortico: facil pa bisa y dificil pa logra. Y pa evita cu ta cuminza critica nos pa supuesto pesimismo, esaki no ta pa critica lentitud di ningun instancia na Aruba, aunke esey tambe ta un realidad. Un comparacion cu paisnan den nos region ta siña nos cu loke nos ta pasando aden no ta algo excepcional, mayoria di pais den region ta experimentando mesun problema den nan intento di desaroya den e proximo decadanan, rifando nan suerte cu turismo pasobra: no tin alternativa. E unico diferencia ta cu nan tabatin un base economico diferente cu Aruba, pero mescos cu nos nan a perde e base ey, cu den hopi caso tabata basa mas riba agricultura, tambe pa exportacion, y industria liviano cu tabata duna bastante empleo cu pago modesto. E industria ey den ultimo decadanan a desaparece den direccion di Asia, principalmente China, y e exportacion agricola tambe a keda reduci na un minimo, pa via di competencia continental, unda e paisnan grandi di produccion di producto manera bacoba y sucu a limita exportacion di e productornan chikito den Caribe severamente.

Y nan respuesta pa crea un futuro, por lo visto viable, tabata loke henter e region tabatin como unico solucion viable: turismo. Nos solucion pa motibo di e perdida di industria petrolero cu por mustra como un hazaña unico den vista di esun cu no conoce nos region, ta nada otro cu e ultimo remedio di scapa curpa den henter e region. Y kico nos a haci cune? Nos a converti esey den un aparente exito rotundo, ganando admiracion di hopi otro pais cu tabata intenta e mesun ruta pa exito. Y kico tabata nos propio reaccion den e euforia ey? Ignora grandemente cu nos tabata literalmente biba riba un 'baranca' manera nos mes ta yam'e cu orguyo, nengando di acepta e limitacionnan cu un baranca tin pa ta, un baranca. Nos euforia a hiba nos gobernantenan na pensa cu nos por sigui chica e sistema aki te den eternidad. Y kico ta e resultado di esaki? Cu nos por mira cu realmente no tin un vision pa futuro, otro cu continuacion di loke tin awe caba, mas hopi y mas bunita, segun e ilusion colectivo.

Claro cu lo bin e critica cu anterior y actual gabinete a pensa riba alternativa den otro direccion, pero despues di varios aña di mero anuncio no ta mira casi nada ta cristaliza. Esaki no ta pa critica esnan cu ta ambiciona algo den e direccion aki, pero nos por comparti cierto entusiasmo pero no pensamento irealistico. Ningun di e actividadnan proponi ta duna vista riba un futuro cu ta contribui sustancialmente na nos base economico, den sentido di contribui na ingreso den divisa. Ta esey nos mester pa mantene un pais riba pia cu ta importa practicamente tur cos, y pa un poblacion cu ta keda crece... Di otro banda, e oportunidadnan cu tabatin y ainda tin por ehemplo den 'turismo medico', un recomendacion haci casi 20 aña pasa pa FIAS, un agencia di IFC/World Bank, no a probecha pasobra nos gobernantenan aparentemente ta kere solamente den organiza algo si nan por controla, envez di crea un cuadro legal pa entidad priva por inverti.

Cu e costonan medico explotando na Merca, unda tratamento medico ta birando impagable pa un porcion considerable di e poblacion, mas y mas hende lo cuminza busca tratamento medico den exterior. Pero, aki tambe nos a laga hopi tempo bay perdi mientras esnan den region cu a mira oportunidad si a actua, caso por ehemplo di Costa Rica y Colombia. Y tur esaki mientras un ampliacion y diversificacion di servicio medico specializa lo a amplia tambe e disponibilidad di e servicionan ey pa e poblacion local. E tristo realidad ta cu nos no tin ni siquiera un discusion drechi riba e asuntonan aki, asina leu e lentitud y desgana di mayoria di politico ta bay.
E mesun analisis nos por contempla pa educacion avanza. Ta previsible cu na Merca den e proximo decada e limitacion di entrada pa studiante di exterior por aumenta posibilidad di brinda facilidad di estudio avanza na Aruba, manera nos conoce caba den estudio medico. Nos por observa awor caba cu Canada ta hayando un avalancha di peticion di studiante stranhero, a raiz di e trato di migrante na Merca actualmente. Ta por lo menos recomendable pa investiga e posibilidadnan aki, unda na nivel mundial actualmente ta busca un cos: stabilidad politico, economico, legal y social. Esey nos por ofrece, ainda. Pero, si nos no ta cuminza atende nos futuro, e vision lo yega dia cu ta laat caba. Bo por keda pega den pasado, pero den presente tambe...

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 200.000,-
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
HUNGA AWO

Control policial pisa den Oranjestad: 110 boet reparti

Diamars atardi te cu mey anochi agentenan policial di Districto di Oranjestad a tene un control di trafico hunto cu DTP.

A controla un total di 297 vehiculo tanto auto y brommer. Un control policial tanto prevento y represivo.

Tabata tin diferente boet pa entre otro: chauffeur a haya multa pa maneha auto sin belasting valido, sin seguro valido, sin keuringskaart valido, sin safety-belt y diferente otro infraccion.
Trahando den ekipo cu sosten di Motor Unit a logra haci e control policial na diferente punto strategico den Oranjestad.

E controlnan policial NO lo stop. E lo sigui na diferente sitio strategico, diferente orario di dia y na diferente districto.

KPA ta manda un mensahe cla na tur automobilistanan: Nos t'ey na e momento cu menos bo ta pensa y wak. Preveni un multa halto cu e sistema di "Paga bo boet" cu e momento ey bo ta haya e multa den bo man y den un termino cortico pa paga. Sea consciente, maneha responsabel cu tur bo papelnan na ordo. Ban nos tur yuda hunto pa un trafico sigur!

Violencia relacional mester ser para y castiga

Dia 18 di december venidero Corte lo trata full un mainta di casonan penal di violencia relacional. Hues lo wak cinco caso den cual sospechosonan ta enfrenta cargonan pa maltrato di nan pareha, den algun caso varios biaha y cu heridanan grave como consecuencia.

Cu esaki, Ministerio Publico ta desea pa mustra cu ningun momento no ta asina cu violencia relacional no ta haya atencion. Lo contrario, violencia relaciona ta ser tuma hopi na serio y persigui activamente. Casonan menos grave sa ser trata den TOM-zitting, pero casonan serio ta ser presenta sin excepcion dilanti Corte.

Desde aña 2022, Ministerio Publico ta aplica e directiva "Aanwijzing Relationeel Geweld", den cual ta regula e actuacion di polis y husticia. E directiva aki ta enfoca riba reconoce, stop y preveni violencia relacional, y riba aumenta e disposicion di e victima pa haci denuncia na Polis.

Muchanan tin un posicion particularmente vulnerabel den casonan di violencia relacional. Hopi biaha nan ta testigo di violencia den cas y ta sufri e consecuencianan. Den bista di Ministerio Publico, e muchanan aki semper ta ser considera como victima.

E termino violencia relacional ta reemplasa e palabra violencia domestico, pa mustra cu ta trata di violencia den famia of pareha, sin importa

si e ta pasa den cas of no. E tipo di violencia aki por ta fisico, sexual, emocional, psicologico y verbal, y e ta inclui tambe stalking (acoso) y menasa. Tanto muher, homber, menor di edad y hende grandi di edad por cay victima of resulta di ta sospechoso.

Intencion di OM ta pa manda un señal fuerte pa comunidad: violencia relacional mester ser para y castiga.

Mas tocante origen diverso di nos verbonan

Den nos edicion aki di nos column semanal tocante nos idioma Papiamento, un tema interesante tocante con nos antepasadonan a saca di varios influencia linguistico cosnan realmente unico. Ta trata di algo cu nos a investiga y comenta den un anterior edicion, di 22 di juni 2024, unda a trata – parcialmente – e tema di nos forma di maneha e 'participio pasado' segun nos herencia di banda Portugues/Spaño y Hulandes. Aki nos tin un analisis mas amplio y interesante di e tema ey. Tambe un comparacion cu e forma con ta maneha esaki na e islanan cu ken nos ta comparti nos idioma, loke lo duna nos algun detaye interesante. Den nos Papiamento nos conoce dos forma di formula e 'participio pasado' (voltooid deelwoord na Hulandes), un di herencia Portugues/Spaño y otro di origen Hulandes. Esaki banda di e herencia di origen Africano di mantene en principio den tur tempo e mesun forma original di e verbo. Ehemplo: 'mi ta pasa, mi a pasa' 'mi tabata pasa'. Aki nos a duna un ehemplo di un verbo di origen Portugues/Spaño cu den tur forma y tempo, tambe den participio pasado, ta termina cu un vocal (aparecido, angustiado, compartido), loke no ta duna problema pa mantene e forma original di e verbo na Papiamento, manera den e ehemplo duna di 'pasa'.

Den e casonan menciona, kico nos a haci cu nan? Nos a usa e forma di presente tambe pa e otro temponan, manera den e ehemplo duna ariba di e verbo 'pasa'. Esaki ta igual na e forma con ta aplica esaki na e otro islanan. Nos diferencia cu nan nos lo splica mas abao. Kico awor nos a adopta di e herencia Portugues/Spaño y kico nos a cambia? Tin cierto verbo cu pa un motibo no ta sigui e forma logico di e verbo. Esaki ta e caso cu e verbo 'herir' cu a haya algun cambio interesante; nos fforma di presente y tambe di pasado a bira 'herida'. Kico a pasa aki, tanto aña o hasta siglo pasa? Un posibilidad ta cu hende tabatin problema pa scoge entre e formanan di presente na Spaño/Portugues y a opta pa usa e participio pasado como forma di e verbo: 'herida', cu probablemente tabata mas facil pa pronuncia cu e 'herir' original o un di e formanan di su presente. Pero, remarcablemente no a scoge e forma di e participio pasado original den su forma masculino ('herido'), esaki talvez pasobra un verbo no ta termina nunca cu un 'o' pero semper cu e vocalnan 'a', 'e' o 'i'. Di otro banda, nos conoce tambe e 'herido' como sustantivo: "E accidente di bus a causa tres persona morto y diez herido." Nos tin mas caso asina unda e participio pasado ta tambe un sustantivo na Spaño/Portugues y cu nos a inclui nan como tal: 'pasado', 'asegurado'.

Awor algo tocante nos herencia Hulandes di usa e forma di e idioma ey tambe pa su verbonan adopta den Papiamento. E verbonan cu ta bin di Hulandes ta termina semper cu un consonante, den tur tempo: 'verven' (geverfd); 'scheuren' (gescheurd)' 'boren' (geboord) y aparentemente a duna problema pa adopta nan. Por ehemplo: 'geverf' o 'geferf' (geverfd), 'gepleister' (gepleisterd). Un excepcion interesante ta 'bora' cu ta bin di Hulandes (boren), pero como cu el a bira 'bora', loke ta cuadra cu caracteristica di un palabra di origen Portugues/Spaño, e no a haya un participio pasado estilo Hulandes: 'bora' ta keda asina den tur tempo di e verbo.

Algo intrigante ta cu e forma aki di adopta algo di Hulandes nos no ta comparti cu e Papiamento di e otro islanan, unda a mantene e forma original di no modifica e forma di presente di e verbo. Esaki a pesar cu nan tabata conoce un influencia hopi mas fuerte di idioma Hulandes desde inicio. Nos ta comparti e forma original aki si den hopi di e verbonan di origen Portugues/Spaño, manera: 'trata', 'purba', 'keda', 'para', etc. Un posible splicacion ta cu na e otro islanan e tradicion di origen Africano, di keda usa e forma orginal di e verbo y indica e diferente temponan cu adicion di un palabra su dilanti, cu nos tambe conoce, tabata fuerte ainda y a keda manteni tambe den maneho di e verbonan cu a bin di Hulandes. Esaki a resulta den e adicion di e 'di' na e verbo di origen Hulandes. "E kas a keda di fèrf".

Aborto na Hulanda ta keda stabiel na 39.000, mientras abortonan entre adolescente ta baha

(NLTimes)—Hulanda a registra aproximadamente 39.000 aborto den 2024, un cifra casi igual cu 2023, mientras e cantidad di procedemento entre adolescentenan a baha na 2.800, 76 menos cu aña pasa, segun e Inspeccion di Salud y Cuido Hubenil Hulandes. Abortonan entre muchanan muher menor di 15 aña a baha for di 107 den 2023 na 65 den 2024.

Mayoria aborto a ser haci riba hobennan entre 25 y 34 aña, cu mas di mita di e casonan tumando lugar entre cinco y seis siman di embaraso. Desde 2023, ley Hulandes ya no ta exigi un periodo obligatorio di cinco dia pa reflexion.

Abortonan por ser haci te 24 siman di embaraso. Pashentnan por termina un embaraso cu pildo di aborto medico te nuebe siman, of via un procedemento quirurgico den un clinica—e metodo mas comun. Tur procedemento ta ser completamente reembolsa pa hende muhe Hulandes.

Durante e campaña electoral pa Tweede Kamer, lider di partido SGP, Chris Stoffer, a purba pone e tema di aborto como un punto central pa atrae votadornan conservador. SGP ta opone aborto desde cu e Ley di Aborto di 1984 a legalisa e procedemento cual anteriormente tabata tumando lugar ilegalmente.

Propagacion rapido di gripe aviar na Europa ta causa temor pa un crisis nobo

(Reuters) — Gripe aviar ta plamando rapidamente den Europa, unda e cantidad mas halto di paisnan den al menos un decada reportando brotenan tempran, algo cu ta causando preocupacion pa un ripiticion di e crisis anterior cu a resulta den e sacrificio di dies miyones di parha y aumento di prijs di cuminda.

E propagacion di e virus altamente patogenico di influenza aviar, mas conoci como gripe aviar of 'bird flu' den Ingles, ta un preocupacion pa gobiernonan y pa e industria di galiña, pa motibo di e daño cu e por causa pa granhanan di galiña, e posibilidad di restriccionnan di comercio, y e riesgo di un pandemia nobo.

E enfermedad, cu ta plama principalmente via parhanan migratorio, a causa 56 brote den 10 paisnan di EU y Gran Britania for di augustus te mita di october, segun e agencia Frances di vigilancia di salud animal ESA. E brotenan a concentra mayormente na Polonia—e productor di galiña mas grandi den EU—Spaña y Alemania.

Ta e prome biaha cu e virus a plama pa 10 pais asina trempan den temporada den al menos un decada, aunke e cantidad total di brotenan ta keda mas bao compara cu den 2022, ora cu e bloc a registra su crisis di gripe aviar mas grave.

Aña pasa tabatin 31 brote den nuebe pais den e mesun periodo.

"Tur e casonan aki den Europa ta mustra cu e virus ta hopi leu di disparce," segun Yann Nedelec, director di e grupo industrial di galiña Frances, Anvol.

Gobiernonan ta duna orden pa tene galiña paden mientras e virus ta plama
Desde e ultimo rapport di ESA, Belgica y Slovakia a reporta e siman aki nan prome caso di gripe aviar pa e temporada, segun e Organisacion Mundial pa Salud di Animal, loke a motiva Belgica pa ordena cu tur galiña mester keda paden.

Dos otro brote tambe a surgi den Francia, den un otro productor grandi di galiña, segun e ministerio di agricultura a bisa diamars, mientras el a duna e orden cu bestianan mester keda den isolacion, referiendo na e aumento di casonan den Spaña y Alemania. Aña pasa e orden a yega den november, y e aña prome cu esey den december.

E riesgo di gripe aviar pa humano ta keda abao, unda mayoria di personanan infecta a haya e virus despues di tin contacto cerca cu parhanan infecta. Pero e virus mester ser monitoria constantemente, segun e Organisacion Mundial di Salud, pa motibo cu e ta plama cada bes mas entre mamiferonan.

Francia a cuminsa su tercer campaña anual di vacunacion contra gripe aviar pa patonan di granha, haciendo e pais e prome exportador grandi di galiña cu ta implementando e medida nacionalmente. E pais ta atribui e exito di e politica na e reduccion di e enfermedad.

E virus tambe a afecta Merca y Asia. Mas cu 180 miyon bestia a ser sacrifica na Merca, afectando prijs di webo y hasta infectando bacanan lechera y persona.

Brasil, e exportador di galiña mas grandi di mundo, a enfrenta un brote pero awor ta liber di gripe aviar. Hapon a reporta su prome caso pa e temporada e siman aki.

M.J.C **TROMP**
NOTARIS

Santa Cruz 35 • Santa Cruz, Aruba
+297 585 3500 | +297 585 7900
info@notaristromp.com

Op **dinsdag 11 november 2025** des namiddag om 14.00 uur, zal in de vergaderzaal van de "Aruba Surfside Marina", L.G. Smith Boulevard 7, Oranjestad, Aruba, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, bij opbod en daarop volgende afmijning worden gehouden van:

- het recht van erfpacht tot 6 juli 2031 op een perceel domeingrond, groot 399 m2, gelegen te Rooi Master in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba, **Derde Afdeling Sectie K nummer 20**, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als **"Rooi Master 18-B";**
  Inzetprijs: Afl. 240.000, ==;

- een perceel eigendomsgrond, groot ongeveer vierhonderd en vier vierkante meter (± 404 m2), of zoveel groter of kleiner als na kadastrale opmeting zal blijken zoals op het terrein is of zal worden afgebakend, gelegen te Papaya in Aruba, zoals nader omschreven in een particulier meetdocument opgemaakt door Caribbean Surveying & Civil Solutions N.V. nummer 48-2004 op 11 juni 2004 (index:D5537), afkomstig van het moederperceel kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie L nummer 3577, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als **"Papaya 20-T"**;
  Inzetprijs: Afl. 228.000,==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor, de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Tot en met 27 oktober 2025 kan onderhands op het te executeren registergoed worden geboden bij een aan voornoemde notaris mr M.J.C. Tromp gericht geschrift.

Bieders dienen terstond een bankgarantie of een gelijkwaardige document dat aanvaardbaar is voor de executant, te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Whatsapp: (297) 6997245
Fax: 5854222
Email: veiling@notaristromp.com/auction@notaristromp.com
Visit: Arubanotary.com

NT

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Scrutinio contra Ontvanger Alfonso Trona ta aumenta cu investigacion di RST, alarma di ex minister y audit di SOAB

(CuraçaoChronicle) - Documentonan nobo obteni ta revela cu Corsou su Ontvanger, Alfonso de Jesus Trona, personalmente a yega areglonan di pago den 2018 y 2021 cu un compania di carga na Seru Loraweg, te hasta mientras e compania su reevaluacion di impuesto y boet di aduana tabata bao obhecion formal.

Segun un audit haci pa SOAB, cu fecha 24/0225C/SF, e tipo di conducta aki ta representa un caso di "acuerdonan inapropia" haci di manera unilateral y sin documentacion apropia, cual ta un violacion di e proceduranan legal estableci.

Memo interno ta mustra cu dia 10 di augustus den 2018, Trona personalmente a yega a firma acuerdo di pago cu e compania, permitiendo esaki ahci un down payment di 30.000 florin sigui pa 5.000 florin pa luna.
E acuerdo aki a ser haci mientras cu no a yega ningun decision final riba e compania su boet di 3.4 miyon florin den aduana y 1.15 miyon florin den reevaluacion di impuesto. De hecho, un memo di un di Trona su propio conseheronan di politica explicitamente a recomenda confisca bienes di e compania y tene e director personalmente responsable.

A pesar di esaki, Trona ta scoge di persigui un acuerdo priva, cual ta contra e procedura di coleccion standard unda ta rekeri e suspension di e aplicacion di un acuerdo te cu un evaluacion ta final y tin peso legal.
Un decision tocante e compania su obhecion no a bini te cu dia 25 di mei den 2021, ora cu e Inspector di Aduana a anula e boet en gran parte.

E audit di SOAB a conclui cu Trona a actua sin un autorisacion formal, sin reportahe interno y sin criterio estableci cu ta guia su decisionnan. E auditornan a skirbi cu "e seleccion di cua pagadonan di impuesto ta cualifica pa areglonan special o pago ta haci solamente pa e hefe di Ontvanger, sin hustificacion cu por verifica of cuadro di politica."

Segun SOAB, Trona su interpretacion amplio di poder bao su discrecion efectivamente a elimina supervision y un separacion di trabao dentro di e proceso di coleccion. E caso a bolbe haya atencion publico despues cu un grabacion di audio a surgi di un disputa interno dentro di Ontvanger su oficina. Poco despues, Trona a duna un declaracion den prnesa unda e ta defende su accionnan, bisando cu el a actua di manera "corecto" y cu SOAB su critica a ser saca for di contexto.

Sinembargo, e documentonan mes ta señala na un problema den gobernacion sistematico: Trona di manera independiente tabata yega areglo di pago prome cu evaluacionnan final a keda cla, sin record por escrito di su motibonan y a pasa riba evaluacion forma di Aduana of Ministerio di Finanzas.
E caso, SOAB a conclui, ta ehemplo di un riesgo structural dentro di Corsou su administracion di impuesto: "Pagonan inapropia y areglonan haci sin base legal formal y sin control interno."

E revelacionnan aki ta agrega na scrutinio aumentando contra e operacionnan di Ontvanger, cu e ex minister di Finanzas batiendo alarma tocante iregularidadnan den impuesto involucrando e casa di Trona. Informacion nobo a surgi unda a revela cu e sitio di cuminda chikito cu ta pertenece na e casa di Alfonso de Jesus Trona, e hefe actual di Onvtanger, no a paga impuesto pa mas di 10 aña.

E caso ta den posicion top di e lista di "preocupacionnan serio" cu e ex minister di Finanzas a trece dilanti den documentonan interno cu a evalua e siman aki.

Aunke Sivlanai a renuncia su posicionssiman pasa, e revelacionnan ta indica cu e ex minister ta sigui pusha pa responsabilidad dentro di e administracion di impuesto. Segun e documentonan, un rapport di integridad oficial a ser pidi den e caso di Trona, cual awo ta bao investigacion di SOAB, e bureau di audit gubernalemtan cl tua responsable pa e supervision financiero di institucionnan publico.
E documento ta enfatisa tambe dos keho di integridad tocante Trona: Un relaciona cu pagonan di impuesto no haci pa un negoshi na cual e ta afilia y otro tocante devolucion di impuesto, cual aparentemente a resulta den un pago completo sin autorisacion.

Silvania su rapport tambe ta detaya loke e ta yama "uso inapropia di podernan" di e Ontvanger, señalando un patron di renobacion di areglonan di pago sin un base legal, cual SOAB a menciona den su rapport. E acuerdonan aki, segun e ex minister y awo parlamentario, hopi biaha a ser duna na individuonan of famianan cu influencia of rico - hasta ora cu nunca a haci un pago.

E rapport ta sigui acusa cu debenan di impuesto pendiente of areglonan di pago hopi biaha ta ignora of laga sin implementa, causando ecu deadline di coleccion a caduca of haci e recuperacion di miyones den fondo publico imposible.

Silvania tambe a bati alarma tocante e "devolucion inapropia" na ambtenaarnan, miembronan di sindicato y ex politiconan, declarando cu varios di e casonan tabatin falta di documentacion of hustificacion den nan file.

Anteriormente tambe a informa cu RST, e ekipo di cooperacion pa investigacion criminal ta conduciendo un investigacion criminal contra Trona pa varios luna caba, tocante supuesto caso di trato preferencial duna pa Trona.

Segun SOAB, algun di e peticionnan aki pa areglo di pago special a ser haci via WhatsApp of yamadanan di telefon, ignorando tur procedura oficial manera a menciona anteriormente.
Fuentenan cercano na e investigacion a bisa Antilliaans Dgblad cu RST ta usando varios rapport di SOAB como parti di su investigacion. E sospechanan ta enfoca riba areglonan di pago faborable y decisionnan unilateral haci pa Trona ora di maneha debenan di impuesto. Cierto companianan ta sospecha di a ricibi trato preferencial of poco estricto, mientras cu otronan ta rekeri di cumpli estrictamente cu ley.

RST su investigacion andando ta enfoca riba con Trona a atende e proceduranan di coleccion y a aplica guianan di implementacion durante su tempo como hefe di Landsontvanger. Diferente na evaluacionnan administrativo anterior, esaki ta un investigacion criminal y no un investigacion pa haya hechos ni tampoco tocante e politica.

E caso aki a empeora e criticanan tocante Corsou su integridad den e administracion di impuesto, cual ya caba ta bao presion despues di varios audit di SOAB unda ta señala acuerdonan inhusto, decisionnan bao discrcion y un falta di supervision interno.
Autoridadnan te ainda no a duna un declaracion oficial tocante e status di e investigacion, sinembargo expertonan legal ta nota cu si comproba e acusacionnan, esaki por yega na abuso di autoridad y corupcion den oficina publico - ofensanan cu ta carga consecuencianan legal y politico significante.

Prome debate di eleccion cu PVV a enfoca mas tanto riba exclui “desertor” Wilders

(NLTimes) - E debate di eleccion di SBS tabata e prome chens pa otro lidernan di partido crusa spada cu lider di PVV Geert Wilders e campaña electoral aki, y Frans Timmermans (GL-PvdA), Henri Bontenbal (CDA), y Dilan Yeşilgöz (VVD) a haci esaki cu alegria. Nan a yama Wilders un desertor, señalando cu e tabata dos pa dos pa colapsa Gabinetenan cu PVV a participa aden, y a acus’e di no a logra haci nada a pesar di tin mas cu un di cinco parti di e asientonan den parlamento.

“Tres partido ta scop PVV,” Wilders a resumi e debate di SBS den cual GroenLiks-PvdA, CDA, y VVD tur a reitera nan nengamento pa traha cu PVV, e partido mas grandi den e encuestanan, den un coalicion binidero, NOS ta informa.

Timmermans a bisa cu e tabatin “motibonan di principio” pa evita e partido di derecha extremo, incluyendo e posicion di Wilders riba Islam.

Bontenbal a bisa cu Hulanda “ta anhela” pa un Gabinete stabiel, y no por confia PVV pa wak cosnan cla. “Wilders por ta e miho megafoon pa malcontento, pero como politico, bo mester haci mas.”

Yeşilgöz a ripiti cu Wilders a bolbe “sali” for di un coalicion cu ta envolve VVD. “PVV ta consisti di un homber cu un cuenta di Twitter. Fuera di esey, e no ta nada. E no ta haci nada.”

Wilders a responde na e manera spera. El a bisa cu el a bandona Gabinete Schoof I pasobra e otro partidonan di coalicion nunca no a sostene su plannan. E tabata kier medidanan di asilo mas estricto, pero nan a nenga, el a bisa.

“Si bo por a haci algo al respeto. Si bo tabatin 37 asiento [den parlamento],” Yeşilgöz a contesta esey.

E topiconan cu a ser debati tabata vivienda, migracion y cuido di salud. Tabatin un discusion largo tocante duna refugiadonan prioridad pa vivienda social.

Un señora di e publico, cu ta biba cu su yiu muhe adulto, a puntra lider di CDA Bontenbal dicon refugiadonan ta haya prioridad. E lider di CDA a contesta cu e no tabata “djis na fabor di prioridad” y a bisa cu esaki tabata un asunto “compleho”. “Bo no por djis deshaci di nan,” el a bisa.

Kita e derecho di municipionan pa priorisa refugiadonan ora di aloca vivienda social scars ta nifica cu refugiadonan ta keda pega bibando den refugionan di asilo yen di hende, y no por haci caminda pa solicitantenan di asilo nobo. E ta nifica tambe cu nan mester warda mas largo ainda prome cu cuminsa construi bida y integra na Hulanda

Lider di GroenLinks-PvdA, Timmermans, a bay di acuerdo cu kitamento di prioridad lo no soluciona e asunto aki. “E unico cos cu nos por haci ta construi.”

Segun Wilders, “Nos mester construi solamente pa e Hulandesnan. Nos mester pone e Hulandesnan na prome luga.”

Riba e topico di migracion, e otro lidernan di partido a bolbe acusa Wilders di no a logra nada durante su ultimo periodo den funcion, sin cumpli cu e promesanan grandi cu el a haci na su votadornan.

Nan a critica Minister di PVV Marjolyn Faber (Asilo y Migracion) pa no implementa nada di e “politica di asilo mas estricto di tur tempo” cu e coalicion a priminti ora di asumi su cargo.

Wilders a bolbe culpa su partnernan di coalicion. Su fiesta a ser stroba, y ta p’esey no a logra ningun resultado, el a bisa.

E parti di cuido di salud di e debate tambe a enfoca riba un promesa di Wilders cu no a cumpli. E lider di PVV a priminti di aboli e deducibel di cuido medico completamente, mientras cu e otro a bisa cu haci esaki tabata imposibel. Hasta e presentador a comenta riba e asunto. “Bo mesun Minister di Salud a bisa: Ta imposibel,” Wilfred Genee a bisa, referiendo na Fleur Agema.

Timmermans a señala tambe cu PVV a nenga di laga calcula su programa di eleccion, pues no ta cla con Wilders tabatin intencion di financia e promesanan cu e ta haciendo.

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5
Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!
LOTTO Cambiando bida...
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS** ARIBA E MESUN TICKET!
MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 31 DI DECEMBER
Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com
www.lottoaruba.com

Supresion dirigi pa Interpol contra crimen ambiental a resulta den 225 aresto na Latino America

(AP) — Un operacion policial multinacional di dos luna cu a envolvi nuebe pais Latino Americano a resulta den 225 aresto pa crimen ambiental y centenares di investigacion nobo den cortamento di palo ilegal, trafico di bida salvahe y mina di oro, Interpol a bisa diabierna.

E anuncio a marca e prome comentarionan publico tocante e supresion yama Operacion Madre Tiera VII, coordina pa e oficina di Interpol pa Centro America.
E operacion di mei-juni a ser asisti door di e unidad di seguridad ambiental di Interpol, e organisacion di polis internacional cu ta basa na Paris, el a bisa.

Interpol, cual ta yuda paisnan comparti inteligencia y coordina investigacion transfronterizo, a bisa cu e esfuerso a descubri mas cu 400 caso di crimen ambiental, incluyendo cortamento di palo ilegal, trafico di bida salvahe, violacion di piscamento, mina ilegal y ofensanan di contaminacion.

Entre e violacionnan mas frecuente tabata 203 crimen

relaciona cu bosque y 138 conecta cu e comercio ilegal di bida salvahe, el a bisa.
E operacion tambe a expone rutanan transnacional cu a yega te na Europa y Asia, revelando con e red di crimen organisa ta cada biaha mas impulsando deforestacion, mina ilegal y e abuso di especienan protegi rond di e region.

Un variedad di contrabanda a ser confisca: parha bibo, reptiel, tortuga, primate y pushinan grandi, hunto cu 2,4 tonelada di fin di tribon y manta. Aproximadamente 875 kilogram di totoaba—un pisca cu ta den peliger critico—y 7 kilogram di concomber di lama a seca.

Interpol a bisa cu e confiscacionnan ta enfatisa e abuso sucediendo di especienan protegi door di mercadonan internacional lucrativo.

E resultadonan ta enfatisa con e red criminal organisa ta transforma especienan protegi y bosque den cadenanan di comodidad transcontinental, cu consecuencianan profundo pa ecosistemanan y resiliencia climatico.

E operacion tabata parti di Project GAIA, un programa respalda door di e ministerio di Ambiente di Alemania y polis di paisnan incluyendo Colombia, Mexico, y Costa Rica a participa den e esfuerso coordina, Interpol a bisa.

VACATURE

Programmamedewerker BARiO UNiCO

Als programmamedewerker van het programma BARIO UNICO ben je verantwoordelijk voor het ondersteunen van buurtorganisaties en buurtinitiatieven. Je biedt ondersteuning bij het opstellen van documenten en projectvoorstellen, je biedt praktische begeleiding en coaching m.b.t. diverse organisatorische vraagstukken en helpt bij het plannen en uitvoeren van activiteiten, waaronder ook buurtbehoeftepeiling, programmaontwikkeling, programma evaluatie en rapportage.

Relevante taken binnen de functie programmamedewerker zijn:
- Ondersteunen van buurtorganisaties bij het ontwikkelen van (jaar)programma's en projectaanvragen voor externe financiering, binnen geldende programmakaders.
- Schrijven van subsidie- en financieringsvoorstellen richting diverse subsidieverstrekkers en financieringspartner.
- Organiseren en coördineren van netwerkbijeenkomsten met de project partners en deelnemers en het ondersteunen van project partners om zelf netwerkbijeenkomsten in hun buurt te organiseren
- Het bieden van praktische begeleiding en ondersteuning aan de uitvoering van programma's door buurtorganisaties en buurtinitiatieven
- Proactief monitoren van projecten, opstellen en vastleggen van de meetresultaten.
- Uitvoeren evaluaties en rapportages van uitgevoerde projecten met terugkoppeling aan de partnerorganisatie(s), zowel lokaal als internationaal, en op basis van resultaten adviseren ten aanzien van programma-ontwikkeling.
- Overzicht bijhouden van benodigde coaching en capaciteitenontwikkeling per buurtorganisatie.
- Ondersteunen van organisaties in geval van interne, organisatie-technische en/of inhoudelijke knelpunten, hetzij door eigen coaching activiteiten, hetzij door verwijzing naar externe ondersteuning.
- Organiseren of faciliteren van capaciteitsopbouwactiviteiten voor buurtorganisaties, buurtinitiatieven
- Ondersteuning bieden bij het organiseren en uitvoeren van gemeenschapsprojecten ontwikkeld door BARiO UNICO.

Functie-eisen
- HBO-opleiding op het gebied van welzijn, opbouwwerk of een vergelijkbare opleiding die relevant is voor de taken van de programmamedewerker
- Minimaal 3-5 jaar werkervaring in het organiseren van projecten/programma's
- Gedegen inzichten in maatschappelijke ontwikkelingen, NGO-activiteiten en de specifieke CEDE ARUBA-doelgroepen
- Kennis van projectmatig werken
- Uitstekende mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in Papiamento, Nederlands, Engels en Spaans
- Uitstekende sociale vaardigheden, mensenkennis om duurzame relaties op te bouwen en te onderhouden
- Is een teamplayer en kan zelfstandig werken
- Heeft een geldige Rijbewijs B en beschikt over een vervoer

Gelieve uw motivatiebrief en curriculum vitae uiterlijk op **31 Oktober 2025** te richten aan CEDE ARUBA t.a.v. Programma Coördinator BARiO UNICO. De documenten dienen uitsluitend digitaal via mail gestuurd te worden aan: **info@cedearuba.org.**

Centro pa Desaroyo di Aruba
Beatrixstraat 8, Oranjestad, Aruba
Phone: +297-582-7666 · Email: info@cedearuba.org
Website: cedearuba.org

Merca ta manda un carrier di aeronave pa Latino America den un escalacion grandi di poder di fuego militar

(AP) — E ehercito di Merca ta mandando un carrier di aeronave pa e awanan for di e costa di Sur America, e Pentagono a anuncia diabierna, den e ultimo escalacion di poder di fuego militar den un region unda e administracion di Trump a lansa mas atake rapido den e ultimo dianan contra botonan cu e ta acusa di transporta droga.

Secretario di Defensa Pete Hegseth a ordena cu e USS Gerald R. Ford y su grupo di atake ser desplega pa e region di Comando Sur di Merca pa "fortalesa e capacidad di Merca pa detecta, monitoria, y stroba actornan y actividadnan ilicito cu ta viola e seguridad y prosperidad di Merca," vocero di Pentagon Sean Parnell a bisa riba red social.

Desplegando un carrier di aeronave lo aumenta recurso adicional na un region cu ya a mira un acumulacion di e

ehercito di Merca inusualmente grandi den Lama Caribe y e awanan for di costa di Venezuela.

E despliegue mas reciente y e ritmo mas rapido di e atakenan di Merca, incluyendo un diabierna, a lanta speculacion nobo tocante con leu e administracion di Trump por bay den operacionnan cu e ta bisa ta enfoca riba trafico di droga, incluyendo si e por purba tumba presidente di Venezuela Nicolas Maduro.

E ta enfrentando cargo di narcoterorismo na Merca.

Colapso parcial di SEN a causa blackout masivo na Cuba

(CiberCuba) - Un colapso nobo di e Sistema Nacional Eléctrico (SEN) a laga gran parti di Cuba sin coriente, memey di e yegada inminente di Tormenta Tropical Melissa. Mientras cu e pais ta prepara pa posibel yobida y biento fuerte, miyones di Cubano ta enfrenta e scuridad y e silencio di e autoridadnan, cu un biaha mas ta reconoce un "fayo parcial" den e sistema sin ofrece splicacionnan cla.

Union Electrica (UNE) a informa riba Facebook cu tabatin "un desconexion parcial di e SEN" y cu e causa tabata ser investiga, pero e declaracion cortico solamente a alimenta mas indignacion di e usuarionan.

Den algun minuut, centenares di comentario a inunda e publicacion reflehando e frustracion colectivo di un pais agota pa blackoutnan diario y un falta di transparencia.

"Lag'e asina, nunca lo no tin coriente di tur manera," un usuario a broma, mientras cu un otro a resumi e sentimento general: "Nan ta train caba prome cu e ciclon dal."

Otro Cubanonan, entre sarcasmo y rabia, a cuestiona e version oficial: "Fluctuacion di kico y parcial pa ken... bo no tin berguensa mes," un usuario di internet a skirbi.

"Mi no por kere... te ki dia, cabayeronan," un otro a agrega, mientras cu un di tres a adverti: "Awor e ta parcial, despues e ta bira mas compleho, y bam, tres dia sin coriente."

E escena digital a bira un spiel di intrankilidad nacional. Den cada comentario, ironia, incredulidad y cansancio ta mescla dilanti un sistema electrico cu ta cay na e minimo cambio den voltahe.

"Aire fresco ta stroba e Sistema Nacional di Coriente (SEN)," un hende a broma, mientras cu un otro a puntra su mes dicon "e circuito patras di Etecsa den e bario di Cardozo nunca ta cera, sin importa cuanto deficit tin den Villa Clara."

E blackout ta bini na un momento particularmente critico. Di acuerdo cu e ultimo informe di SEN, e deficit di generacion a alcansa 1.818 MW, cu un disponibilidad di solamente 1.550 MW compara cu un demanda di 2.526 MW, lagando e sistema na rand di un colapso total. E scarsedad di combustibel y fayonan na plantanan manera Felton, Mariel, Renté, y Santa Cruz a paralisa mas cu 70 planta di generacion distribui.

Agregando na e precariedad aki ta e menasa di horcan Melissa, cu ta moviendo poco poco riba e parti central di Caribe cu bientonan sosteni di 85 km/h y lo por fortalece den e proximo oranan.

Tanto e Instituto Cubano di Meteorologia (INSMET) como e Centro Nacional di Horcan di Merca (NHC) a adverti di posibel awasero pisa, olanan di tormenta y inundacion den e parti oost di Cuba durante weekend.

Memey di e riesgo meteorologico, e Cubanonan ta keda sin coriente of informacion, net ora nan tin mas mester di dje. Sin coriente, radio emisoranan local y canalnan di television estatal ta for di aire, rednan di comunicacion ta debilita, y e poblacion ta perde su fuente principal di guia y spiertamento.

Mientras cu gobierno ta ripiti cu "e causa ta ser investiga," henter e pais ta enfrenta un biaha mas e mesun scenario di incertidumbre: un nacion den scuridad, sin contesta, y na rand di desaster, ora naturalesa ta menasa y e poder literalmente ta paga atrobe.

Jamaica: JPS ta lansa strategia nobo pa atende cu tormenta tropical Melissa

(JamaicaObserver) - Determina pa evita un ripiticion di e frustracionnan despues di tormenta di aña pasa, Compania di Servicio Publico di Jamaica (JPS) ta bisa cu el a adopta un structura nobo di mando di incidentenan cu ta cambia e wega cu e meta pa restaura coriente mas lihe y mas sigur, mientras cu otro companianan grandi — Flow, Digicel, y e Comision Nacional di Awa (NWC) — a declara cu nan ta plenamente prepara.

Papiando durante un rueda di prensa special riba diahuebs, presidente y CEO di JPS Hugh Grant a bisa cu e sistema nobo a ser construi riba lesnan siña despues cu Horcan Beryl a destrui e isla na juli 2024, y a ser getest caba durante un evento di tempo mas chikito na comienso di e aña aki.

"Nos a implementa un structura di mando di incidente nobo despues di Beryl y kico esey ta haci pa nos? Un, e ta racionalisa comunicacion door di tin regla y responsabilidadnan cla pa nos personal," Grant a splica.

"E otro cos clave cu e ta haci ta cu e ta permiti comunicacion cu stakeholdernan clave. Pues con esey ta mustra pa nos? Nos tin un unidad cu ta dedica na e corporacion municipal caminda nos lo haya e bentana y e bista di kico ta pasando localmente dentro di e consehonan di parokia, y nan instancianan di contesta riba calamidad y emergencia y nos lo por trece esey den nos comando di incidente pa informa nos contesta," Grant a agrega.

El a bisa cu e centronan di mando di e compania ta completamente activa y e tripulacionnan ta riba standby riba henter e isla, incluyendo trahadonan di exterior cu a ser treci como parti di areglonan di ayudo mutuo.

"Nos ta spera 60 trahado di liña adicional pa aumenta y reforsa nos forsa laboral interno. Djis pa e orden di magnitud, esey ta mas cu 30%," el a revela.

"Nos no ta warda riba e tormenta, warda te na e consecuencianan y despues determina recursonan. Nos a usa nos modelonan preventivamente y a pone nos pida riba tera for di prome dia."

Grant a agrega cu JPS a ekipa e websitenan di control critico y telecomunicacion cu coriente di reserva di 48 ora y sistemanan di satelite Starlink pa mantene comunicacion si rednan local faya. E compania tambe a intensifica maneho di vegetacion, limpiando mas cu siete mil kilometer di liñanan di coriente.
Grant, sinembargo, a adverti cu a pesar di e preparacionnan, interupcionnan di coriente ta inevitabel.

"Cu tur esey bisa laga nos ta honesto: Nos a enfrenta varios siman di awasero significante. Kico esey ta nifica pa nos? E tera ta satura. Tera satura combina cu aumento di awasero di seis pa 12 inch, mas biento sosteni di 50 miya pa ora, ta aumenta e probabilidad di interupcion di coriente, Pues mi ta laga bo sa aki. Luznan ta bay paga pues laga nos plania pa ora e luznan paga," el a adverti.

Sinembargo, el a sigura cu JPS tabata "posiciona, cu recurso y cla" pa cuminsa cu trabounan di restauracion asina cu ta sigur pa haci esaki.

Mientras tanto, Minister di Energia, Telecomunicacion y Transporte Daryl Vaz a elogia JPS pa tuma un acercamento mas proactivo e aña aki, señalando cu e compania di utilidad ta parce di a "siña e lesnan" for di e interupcionnan di Horcan Beryl.

BONDIA ARUBA

DRUNKEN BURGER
CRAVING THE BEST BURGER ON THE ISLAND?
SCAN CODE FOR MENU
JUICY, MESSY AND OUTRAGEOUSLY DELICIOUS!
FOLLOW US:
DRUNKENBURGER @DRUNKENBURGERARUBA
J.E. Irausquin Blvd 384-A. Reservations: (+297) 699-5090. WWW.DRUNKENBURGER.COM

Aruba Airport Authority N.V. (AAA) ta anuncia reapertura di Taxiway Golf despues di rehabilitacion extenso

Aruba Airport Authority N.V. (AAA) ta anuncia re-apertura di Taxiway Golf despues di rehabilitacion extenso, marcando un logro grandi den e compromiso continuo di aeropuerto pa cu siguridad, eficiencia y modernisacion di e infrastructura.

Originalmente construi na aña 1997, Taxiway Golf a pasa door di un renobacion na escala completo pa prolonga su duracion di operacion cu 20 aña mas. E proyecto a inclui dos tecnica avansa di reconstruccion di acera: reconstruccion di profundidad completo y mill- and-pave. E metodonan aki a garantisa e integridad structural y calidad di superficie di e taxiway, cumpliendo cu e normanan internacional di aviacion.

E proyecto di rehabilitacion ta consisti di tres fase. Cu e conclusion di e prome fase, 75% di e proyecto a wordo realisa:

• Fase 1 a enfoca riba e seccion stret cu ta conecta e standnan di avion na e pista
• Fase 2 lo cubri e comienso di Taxiway Golf y Taxiway Charlie
• Fase 3 lo finalisa e conexion entre Taxiway Golf y Runway 11

Durante henter e proyecto, e operacionnan di avion a continua sin problema danki na e coordinacion estrecho entre AAA, ANSA (Air Navigation Services Aruba) y partnernan di aerolinea. A implementa proceduranan temporal di taxiing cu impacto minimo riba e orarionan di vuelo.

AAA ta contento di por comparti cu e prome avion pa pasa riba e Taxiway Golf recien rehabilita tabata Z Air vuelo 673, marcando e reapertura oficial di e taxiway.

Pa conmemora e logro importante aki, AAA a tene un ceremonia di corta cinta riba e Taxiway Golf. James Fazio, CEO Interino di Aruba Airport Authority, hunto cu Prome Minister Mike Eman & Minister Wendrick Cicilia, Minister di Turismo, Transporte, y Labor a corta e cinta. E evento a trece hunto stakeholdernan clave y partnernan di e sector di aviacion y contratistanan cu a colabora, celebrando e finalisacion exitoso di e proyecto y reafirmando e esfuersonan colaborativo cu ta impulsa e desaroyo di aeropuerto.

“E rehabilitacion exitoso aki ta refleha e acercamento proactivo di AAA pa mantene infrastructura di clase mundial y garantisa operacionnan safe y eficiente pa tur usuario di nos aeropuerto”, James Fazio, CEO Interino di AAA a bisa. El a continua bisando cu: “Nos ta gradici nos partnernan y e publico pa nan pasenshi y sosten durante henter e mehoracion esencial aki.”

AAA ta ansioso pa continua cu su mision di entrega experiencianan excepcional di aeropuerto y infrastructura cu ta cumpli cu e necesidadnan den desaroyo di e industria di aviacion.

Tocante Aeropuerto di Aruba

AUA Airport ta un di e aeropuertonan mas ocupa den region Caribe, cu mas di 24 diferente aerolinea operando na Aruba contribuyendo na mas cu 3.2 miyon pasahero pa aña y brindando servicio aereo na 31 pais y 45 destinacion non-stop rond mundo. Di e mercadonan cu AUA Airport ta brinda servicio na dje, 75% ta di Merca y Canada, 17% ta di Latino America, 4% ta di Europa y 4% ta di Caribe Hulandes.

AUA Airport ta reconoce cu esaki ta danki na un economia stabiel, clima politico, hospitalidad, populacion diversifica y siguridad general di nos isla. AUA Airport su aspiracion ta pa converti den un di e aeropuertonan mas sostenibel, sigur y prepara pa futuro den e region di Latino America y Caribe, brindando un espacio laboral confiabel, cu e instalacionnan moderno y ademas cu un excelente servicio n’e cliente p’asina por refleha e hospitalidad di Aruba, contribuyendo na un futuro prospero pa Aruba.

Haya sa mas di loke ta sosode na AUA Airport door di bishita www.airportaruba.com y conecta cu AUA Airport riba Twitter.com/Aruba_Airport, Facebook.com/ArubaAirport, Instagram.com/arubaairport, TikTok.com/@arubaairport y Linkedin.com/ArubaAirport.

KESHI DI PASCO

Ingrediente

2 cup di almond slice fini
¼ cup di blueberries (seco)
¼ cup di pistachio
¼ cup cranberry (seco)
½ cup di pekan (corta chikito)
Keshi crema (8 oz)
Keshi gouda (2 cup, raspa)
Keshi cheddar (2 cup raspa)
Turkey bacon (1 paki hasa y corta chikito)
Chicken ham (1 cup, corta chikito)
Siboyin (3, corta fini)
Species (salo, pepper y un toke di pepper cora)
Honey

Preparacion

Cuminza mezcla e keshinan, na prome luga e keshi crema pa dune un base cremoso hopi agradabel. Agrega e keshi cheddar y e gouda, nan ta bay duna un textura dushi y sabor profundo. Agrega un parti di e resto di ingrediente. Riba un papel di manteca of un capa di papel film nos ta pone e mezcla den e centro di forma alarga . Enrolla e papel ron di e mezcla e mester keda cu un forma cilindrica luego cera cada banda. E rol aki mester bay den freezer pa un ora. E resto di e mezcla di Pistacho, bluebrerries, cramberries, pecan, almond y honey pone riba un tablashi limpi. Kita e papel film na e cilindro di keshi y lore riba e mezcla , procura cubri full.
Esaki por compaña cu algun cracker.

A kita banner di prins Andrew for di kapel na Windsor Castle

(BBC) – E banner di Prins Andrew cu su escudo a ser kita na Windsor Castle, mientras e controversia ta continua tocante su vinculo cu e criminal fayecido, Jeffrey Epstein.

E bandera, vincula na su miembresia den Order of the Garter, cual e prins a renuncia siman pasa, tabata desplega paden di kapel di St. George, pero no ta colga eynan mas.
Diabierna ultimo, Andrew a anuncia cu tampoco e ta bay usa su titulonan real mas, incluyendo Duke di York, despues cu publicacion di un memoir postumo di Virginia Giuffre a rebiba acusacionnan di su vinculo cu Epstein.

E prins ta bao cada bes mas presion pa perde su privilegionan, incluyendo e retiro formal di su titulo y su residencia na Royal Lodge na Windsor.

E buki, Nobody's Girl, tabata skirbi pa Giuffre prome cu el a fayece e aña aki. E ta acusa e prins di abusa di dje sexualmente – acusacionnan cu e prins a rechasa.

E banner di prins Andrew, cual el a ricibi ora el a bira un Knight in the Garter (KG) na 2006, tabata colgando den e 'quire', e area unda e clero y coro ta sinta durante sirbishi. Un tour virtual di e area disponible riba e website pa Kapel di St. George ta mustr'e ainda colga cerca di e porta bayendo e quire. No ta conoci na ki momento a crea e tour. Sinembargo, e banner awo a keda retira y tin apenas tres ta colga den e espacio. Ta pensa cu a kit'e e siman aki.

Order of the Garter ta e orden di cabayero mas antiguo y mas senior na Reino Uni, y ta inclui otro miembro senior di famia real y esnan cu ta bisa a contribui notoriamente na bida publico.

Miembronan actual cu no ta di realesa ta inclui ex-premiernan Sir Tony Blair y Sir John Major.

Prins Andrew ta enfrentando scrutinio tocante su cas na Royal Lodge na Windsor Great Park, unda el a paga un "peppercorn rent" pa mas cu 20 aña.

Gobierno e siman aki a nenga di duna parlamentarionan tempo pa debati e titulonan di Prins Andrew of su cas paga cu fondo publico, a pesar di presion aumentando pa scrutinio.
Polis Metropoilitano a bisa cu ta investigando "activamente" reportahenan cu Prins Andrew a purba di obtene informacion personal tocante Giuffre mediante su proteccion di polis.
Diabierna a bira conoci cu e prins a ricibi diesmiles di libra di un comerciante Britanico vincula na un compania di maneho di rikesa cu a horta ahorro di pensionadonan.

Documentonan di High Court na Londres a mustra cu Andrew a ricibi £60.500 di comerciante Adrian Gleave na

december 2019, algun siman despues di e entrevista den BBC Newsnight cu a resulta den su retiro for di bida publico.

Prins Andrew tambe a entrega su titulo real di Companies House, cambiando su nomber for di "HRH the Duke of York KG" pa "Prins Andrew." A entrega un documento listando un cambio pa su detayenan pa su compania Pitch@Palace.
Dia 17 di october, Andrew a bisa cu e lo stop di usa su titulonan pa motibo cu "e acusacionnan continuo contra mi persona ta distrae di e trabao di Su Mahestad y Famia Real." "Mi ta rechasa vigorosamente e acusacionnan contra mi," el a bisa.

Kim Kardashian ta bisa cu e ta sigur cu pronto e lo ta un abogado

(TMZ) - Kim Kardashian, e actris y modelo, ta sigur cu el a pasa e examen conoci como 'bar exam, y pronto lo ta un abogado.

Kim a bay BBC su "The Graham Norton Show" pa promove su serie nobo "All's Fair" y mientras e tabata riba e programa, el a laga cla cu e ta 100% sigur cu e lo ta un "abogado cualifica" den dos siman, cual ta e dia unda e resultadonan di su examen lo keda revela.
Esaki ta algo grandi pa Kim, no solamente su tata Robert tabata un abogado conoci, pero

Kim a bisa Norton cu e ta mira ley como e siguiente fase di su carera, y ta bisa cu na final su meta ta di bira un abogado di huicio.

Claramente, no tin manera cu Kim por realmente sa si el a pasa e examen, sinembargo e tin confiansa pa motibo cu el a completa su estudio di ley.
TMZ a reporta anteriormente, cu e strea di programanan di television y unico studiante den su klas di ley - a celebra e logro mientras 2 mentor tabata elogi'e den video cu su ruman muhe Khloe a graba.

Kim a cuminsa studia ley 6 aña atras, cu un di e personanan na su ceremonia di graduacion bisando cu el a train ley pa alrededor di 18 ora pa siman durante e tempo aki, cu un total di mas di 5.000 ora. El a pasa e examen conoci como "baby bar" den 2021.

Despues di poco tempo, TMZ a reporta cu Kim a tuma e examen den juli di e aña aki y ta wardando pa su resultadonan, cual e tin tur confiansa cu lo ta un resultado positivo.

The Birdie
CLUB HOUSE RESTAURANT
TIERRA DEL SOL GOLF COURSE
High Tea
All you can eat $49 per person
SUNDAY, OCTOBER 26 | FROM 11AM TO 3PM
For reservations please call 586-7800 ext. 231 or 242
tdsba1@iberostar.com
opentable.com/thebirdie
tierradelsol.com

BONDIA ARUBA

Direccion di Deporte ta haci entrega di relato tecnico di weganan ASU2025

Ayera durante reunion general di Direccion di Deporte, Directora Monica Fajardo y e ekipo a haci entrega di e relato final den cuadro di un analisis tecnico profundo di e rendimento y resultado di atletanan cu a particpa na e Weganan Panamericano Junior ASU2025.

E relato final ta conta cu un comparativo di e prome Cali2021 y e di dos edicion ASU2025 di e Weganan Panamericano Junior, un analisis di cada deporte cu a participa y finalmente un analisis individual di cada atleta y su desaroyo competitivo.

E relato final lo ser comparti cu e diferente federacion cu a participa na ASU2025. Ta felicita Monica y e ekipo di Direccion di Deporte pa e documento cu sigur lo sirbi como un "tool" pa por sigi traha pa eleva e nivel di nos atletanan y deporte na Aruba.

Un intercambio placentero unda a mira hopi interes comun

Comite Olimpico Arubano a ricibi bishita di CONCACAF y AVB

Comite Olimpico Arubano (COA) a ricibi bishita di e "The Confederation of North, Central America and Caribbean Association Football" (CONCACAF).

E bishita aki a conta cu presencia di presidente di CONCACAF, Sr. Victor Montagliani y su ekipo, ademas di miembronan di directiva di Arubaanse Voetbal Bond (AVB) cu presidente Randolf Lacle liderando e delegacion.

E reunion aki tabata uno sumamente placentero, unda a intercambia hopi storia di trabounan interesante y positivo cu ta tumando luga den e mundo di futbol den region y localmente. Sr. Montagliani a duna di conoce di mira un bon desaroyo pa cu futbol na Aruba y ta apoya e maneho actual cu ta traha na bienestar di e deporte. Di e otro banda, COA a duna di conoce di mira AVB como un federacion miembro cu ta participa activamente den tur actividad pa dirigentenan di COA y ta contento pa mira cu como organisacion a presenta recien nan plan strategico.

Manera ta conoci, COA a traves di e direccion di desaroyo su curso di "Capacity Building Training" ta encurasha federacionnan deportivo local pa traha cu un plan strategico pa asina eleva e nivel di maneho.

COA ta gradici CONCACAF y AVB pa e bishita ameno y ta contento pa mira un bon relacion entre e federacion local y e confederacion regional, cu sigur ta den beneficio di futbol na Aruba.

Lionel Messi y Inter Miami ta completa contract nobo

(AP) - Lionel MEssi finalmente a yega un contract nobo cu Inter Miami, un acuerdo cu a rekeri varios luna pa completa y ta garantisa cu un di e icono mas grandi den e deporte lo keda cu e club di Major League Soccer pa su mudansa planea den un stadion nobo proximo aña.

E acuerdo a keda anuncia diahuebs, un dia prome cu Inter Miami su wega di apertura contra Nashville. Messi su ekipo - den posicion number 3 - lo ta organisador pa wega 1 di e serie di best-three diabierna anochi.

E ekipo a anuncia e decision den un publicacion riba rednan social, uno cu essi firmando e contract paden di e stadion nobo cu te ainda ta bao construccion. "El a yega cas," e ekipo a bisad en e publicacion.

"Mi ta hopi contento di keda aki y sigui cu e proyecto aki cu, banda di ta un soño , a bira un realidad bunita - hunga den e stadion aki, na Miami Freedom Park," Messi a bisa den remarcanan distribui pa e club. "Desde cu mi a yega na Miami, mi ta hopi contento, puesm i ta hopi contento di por keda aki."

Inter Miami a bisa cu esaki ta un acuerdo di 3 aña te cu 2028. E nocion du Messi lo hunga 2 of 3 temporada mas ciertamente lo tin e funcion di impulsa benta di ticket na e stadion cu e ekipo ta construyendo cerca di Miami International Airport. E ekipo tin tempo bendiendo pakete y tumando deposito pa asiento na e parke nobo pa mas di 1 aña caba, tur bao e pensamento cu Messi lo keda parti di e franquisia.

Su decision di keda na Miami ta grandi pa ambos e club y pa MLS. Messi tabata e liga su MVP ultimo temporada y ta kere ampliamente cu e lo gana e trofeo atrobe e aña aki, cual lo haci su persona apenas e di dos ganador dos biaha den e historia di e liga y e prome cu tlo gana esaki tras di otro. Preki a gana e premio den 1997 y atrobe den 2003.

"Pa disfruta di dje, wak e disfruta di e cosnan cu e ta haci, e ta hopi hopi competitivo y ta purba traduci esaki na e ekipo," coach di Inter Miami Javier Mascherano a bisa diahuebs. "E miho manera pa yud'e ta di purba haci lo corecto .. e mester ta confortable riba veld. E ta confortable ora cu cosnan ta bay bon. Cune, ora nos haci e cosnan bon, nos tin hopi mas chens di mira exito."

*Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.*

OPINION

Skirbi pa Jorge A. (Chando) Pietersz

2025: un analisis di 'Rijkswet' pa Aruba *Parti 3*

Recientemente a presenta un programa cu e tema cu tin Aruba den su gara, esta cu tin un Rijkswet ta colga riba su cabes mescos cu'n 'spada di Damocles' y tambe kico porta e siguiente paso. Mirando actualidad di e topico y su enbergadura p'e pueblo di Aruba y di otro banda e falta di informacion concreto rond di e Rijkswet den discusion bo serbidor como historiador di e forma aki ta desea di contribui na informa pueblo encuanto modelonan di Rijkswet y particularmente e Consensusrijkswet HOFA 2025 sin e pretencion di ta extensivo y completo.

Introduccion Rijkswet pa Aruba 2015-2025: un synopsis historico

E siguiente analisis historico tin primordialmente como meta pa trece mas claridad rond di intentonan cu Conseho di Ministro di Reino -bisa Hulanda- a haci durante 2015-2025 den cuadro di saniamento di finansas publico di Aruba y cua instrumentonan a wordo aplica. Alaves cua articulonan di Statuto a fungi como e cuadro huridico pa e medidanan cu Gobier-no di Reino a tuma. Tambe kico ta e posicion cu e diferente Gobiernonan di turno di Aruba a tuma durante e trayecto. Esaki primordialmente pa e mas recien proposicion di e Consen-susrijkswet HOFA cu actualmente ta colga riba nos cabes. Durante e periodo concerni Aruba a conoce e siguiente cabinetenan: Eman II, Wever-Croes I, Wever-Croes II y Eman-Croes entrante 28 di maart 2025.

Landsverordening Aruba Tijdelijk financieel toezicht: LAft

A base di un protocol entre Hulanda y Aruba na 2015 a combini cu Aruba mes legalmente lo regla supervision financiero dor di Reino a base di un ley domestico. E asina yama Lands-verordening Aruba Tijdelijk financieel toezicht (LAft). Esaki a wordo cristalisa tambe mirando e texto di e Afkondigingsblad di Aruba, 2015, no. 39. Textualmente e Afkondigingsblad ta haci mension di: "Dat daarbij tijdelijk met toepassing van artikel 52 van het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden aan de regering van het Koninkrijk enkele specifieke bevoegdheden ten aanzien van landsaangelegenheden dienen te worden toegekend."

Origen di e ley aki ta cu 2 di mei 2015 Gobierno di Aruba encabesa pa e Prome Ministro di e tempo ey M. Eman y Ministro di Finansas A. Bermudes y Hulanda a acorda un protocol cu e meta pa introduci un cuadro legal cu mester conduci na un finansas publico sano y duradero dor di permiti supervision ajeno pa realisa a largo plaso un presupuesto realistico y duradero. Resultado tabata cu finansas publico di Aruba for di 2 di september 2015 tabata bao curatela! Esaki aunke finansas publico di cualkier pais autonomo 'ipso facto' ta un asunto domestico. Den articulo 14 di e ley domestico cu a introduci na 2015 lo a stipula e normanan pa e presupuesto di Aruba pa e proximo añanan (2015-2017).

A acorda cu una ves HOFA wordo introduci e existencia di Protocol 2015 lo termina. E Protocol a condici na un Landsverordening y dor cu HOFA su base legal ta un Rijkswet e Landsverordening sin mas no tin base legal mas.

Otro intento: Protocol 2019-2021

22 di november 2018 atrobe Gobierno di Aruba y Hulanda a firma un convenio: 'Protocol Aruba Nederland 2019–2021'. Esaki cu e titulo, 'Inkadering van het pad richting solide, transparante en houdbare overheidsfinanciën van Aruba' (Kamerstukken II, 2018-2019, 35 000-IV, nr. 31). Intento a wordo haci pa ancra den e protocol aki e normanan pa e aña-nan presupuestario di Aruba pa e periodo 2019-2021. A comvini cu e supervision financiero riba e presupuesto lo ta pa un periodo indifini pero pa minimo 3 aña. A introduci tambe reglanan presupuestario pa Aruba cu na final di cuenta mester conduci na maneha medionan financiero di e pais di tal forma cu esakinan mester conduci a largo plaso na finansas publico duradero. Un meta cu na e fase aki ta zona conoci.

A convini cu e instrumento legal pa mehora e finansas publico di pais Aruba lo keda e Landsverordening di 2015 pero cu algun adaptacion y lo agrega articulo 14 aserca. Te dia di awe e ley ariba mensiona no a wordo adapta ni amplia. Ta parce cu tabata 'spera' riba un enpuhe cu lo a mustra con deplorable e finansas publico di pais Aruba tabata y lamentable-mente esey a socede dor di e pandemia COVID-19 cu e consecuencia cu tur cu ta involvi den e mundo economico-financiero ta papia di e corona-crisis. Aruba como pais autonomo ya prome cu COVID-19 caba tawata conoce un situacion financiero deplorabel y falta di likides no tabata un excepcion.

Rijkswet Houdbare Overheidsfinanciën Aruba: HOFA

Den e 'Memorie van Toelichting' (Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022). Gobierno di Aruba y Hulanda ta duna di conoce cu e deseo ta biba cerca nan pa e actual supervision (di Reino) base riba un ley domestico pa futuro wordo ancra den un Consensusrijkswet. Den e preambulo di e proposicion HOFA por lesa. Teniendo na consideracion cu gobierno di Aruba y Hulanda 4 di juni 2024 a acorda un areglo gubernamental pa introduci un cuadro legal cu normanan cu mester garantisa pa pais Aruba finansas publico duradero dor di supervision di Reino, tambe por lesa: "[…] dat de regeringen van Aruba en Nederland op basis van samen-werking tussen gelijkwaardige partners het nieuwe wettelijke kader onderling willen regelen bij rijkswet op grond van Artikel 38, tweede lid, van het Statuut voor het Koninkrijk; […]."

29 di augustus 2025 e Secretario di Estado pa Asuntonan Interno y Relacionnan di Reino, E. van Marum por escrito ta notifica e presidente di Staten-Generaal di Hulanda (36 032-R2162, No 10) lo siguiente: "In mijn brief van 23 april 2024, […] heeft mijn voorganger u geïnformeerd over de samenwerking tussen de vertegenwoordigers van de regeringen van Aruba en Nederland om tot een nieuwe Consensusrijkswet, gericht op houdbare overheidsfinanciën van Aruba, te komen. Dit heeft geresulteerd in bestuurlijke overeenstemming van de teksten van het voorstel Rijkswet Houdbare Overheidsfinanciën Aruba. Hierbij informeer ik u over de start van de consultatie van het conceptrijkswetvoorstel die heden plaatsvindt."

E proceso pa introduccion di e Rijkswet a cuminsa. Tambe a palabra segun e correspondencia ariba menciona cu Gobierno di Aruba lo informa parlamento di e contenido y proceso di e proposicion di ley aki y tambe Eerste- y Tweede Kamer na nan turno lo wordo informa.

Dos Rijkswet riba mesa: COHO y CAft

Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling: COHO

E siguiente parada historico ta COHO. Si tira lus riba COHO ta constata cu den e caso aki no ta trata unicamente di Aruba pero tambe Corsow y Sint-Maarten. Kiko a conduci na COHO. Aruba entre otro door di e pandemia a crea un debe serca Hulanda di al rededor di 500 miljon di euro. Den e relato di Algemene Kamer di Hulanda na 2024 por lesa "Dit geld werd overgemaakt aan de landen in ruil voor aanvullende hervormingen en afspraken over de verbetering van het financieel beheer." Tambe: "In ruil voor liquiditeitssteun in de corona-crisis werden door Nederland hervormingen geëist. Deze werden per land vastgelegd in landspakketten."E grafico aki bou por ta ilustratibo. Sinds de coronacrisis is de totale schuld van de landen aan Nederland toegenomen

Bron: Algemene Rekenkamer, 'Hardnekkige schuldenproblematiek landen', 10juni 2024, p 1

Segun carta di CAft e debe total di Aruba pa 2022 ta alrededor di awg 6.013 miljoen (Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2022, Cft 202200069).

E intension tras di intruduccion di COHO ta cu lo trata di e forma aki pa mehora e bienestar di e habitantenan di e islanan dor di introduci reformanan riba tereno di gobernacion, sana finansas publico duradero y stabilisa e economia di e pais(nan). Notabel ta cu ta trata aki di un ampliacion di vision, meta y tarea. E resultado di e pandenmia tabata mundialmente notabel y visibel. Esaki a conduci cu Hulanda loduna sosten financiero pa cubri e escases di likides di e paisnan. E proposicion di e Consensusrijkswet aki a wordo entrega riba 9 di februari 2022 na Staten di tur tres pais Caribense y Tweede Kamer di Hulanda.

A conbini cu e Rijkswet lo conoce un organo gubernamental cu un tarea defini y cu por actua independiente a base di competencianan otorga dor di partidonan involvi. Cu otro palabra un autoridad gubernamental riba su mes. Sinembargo e margen di poder di e organo aki tambe a wordo limita. Si lesa: "Bij het uitoefenen van de taken, […], kan het COHO geen bevoegdheden uitoefenen die op grond van het landrecht van een land aan een overheidsorgaan van dat land toekomen" (Capitulo 2, articulo 4 inciso 2). Articulo 5 di e Rijkswet ta bisa cu e instrumento cu lo wordo usa ta e 'landspakket' cual riba su mes no ta uniforme pa e paisnan debi na e echo cu historia, desaroyo y problematica di cada un isla ta diferente. Igualmente e nesicidadnan.

COHO 'por' ta prometador pa e paisnan una ves nan cumpli: "Als een land zijn verplich-tingen krachtens deze rijkswet nakomt, stelt Onze Minister (di Hulanda, Pietersz), in over-eenstemming met de raad van ministers van het Koninkrijk, periodieke financiële middelen ter beschikking" (Articulo 22 di COHO). Pero di otro banda no cumpli kiermeen sera e kranchi di placa (Articulo 27 di COHO). Cua organo lo controla cumplimento di e paisnan? E ley di COHO den esey ta hopi cla, esta e College Aruba financieel toezicht (CAft). Tambe ta resalta e relacion entre COHO y CAft.

COHO literalmente a cana manca pasobra primordialmente e Parlamentonan Caribense a duna hopi resistencia. Mester a busca otro cuadro constitucional pasobra finansas publico di entre otro Aruba no tabata den lus di e normanan di bon gobernacion.

Momianan di dinosaurio raro ta yuda cientificonan recrea nan bida prehistorico

(AP) — Investigadonan a descubri un par di momia di dinosaurio cu ta parce di a keda preserva den un manera inespera.

E restonan di dinosaurio aki ta diferente for di e momianan enreda di Egipto of momianan humano natural cu ta ser preserva accidentalmente den lodo of desierto. Dinosaurionan momifica ta asina bieu cu nan cuero y carni suave ta fosilisa. Cientificonan ta usando e restonan raro aki, hunto cu wesonan di dinosaurio, pa recrea con e criaturanan prehistorico aki por a parce.
Sorprendentemente, e momianan nobo aki ta parce di a keda preserva sin ningun evidencia di cuero fosilisa. Na lugar di esey, nan a laga impresionnan di nan cuero y scama na un capa fini di klei cu a endurece cu ayudo di microbionan.

E estilo di momificacion aki a preserva otro organismo prome, pero cientificonan no a pensa cu por a sucede riba tera. Ta posibel cu otro momianan haya na e sitio di Wyoming por a forma den un manera similar, Sereno a bisa.

Cientificonan a usa e templatonan di klei aki pa pinta un cuadro mas cla di con e dinosaurionan cu pico di pato por a parce ora nan tabata bibo, incluyendo peaknan riba nan rabo y hoef riba nan pia. E descubrimentonan nobo a ser publica diabierna den e revista Science.

Pa compronde con momia di dinosaurio ta forma por yuda cientificonan descubri mas di esakinan. Ta importante pa busca no solamente wesonan di dinosaurio, pero tambe impresionnan di cuero y tehido suave cu por a keda sin ser studia of hasta ser deshaci, Mateusz Wosik, un paleontologo di Universidad di Misericordia cu no tabatin envolvimento cu e descubrimento, a bisa.
Mas momia ta ofrece mas bista den con e criaturanan aki a crece y a biba.

EU ta acusa Meta y TikTok di viola reglanan di transparencia

(AP) — Union Europeo a bisa diabierna cu Meta y TikTok a viola nan obligacionnan di transparencia despues di un investigacion cu por resulta den miyones di dollar den multa.

E investigacion a haya cu ambos compania a viola e Acto di Servicionan Digital (DSA), e buki di regla digital pionero di UE cu ta impone un serie di rekisitonan estricto diseña pa mantene usuario di internet safe online, incluyendo haciendo e mas facil pa reporta bienes falsifica of inseguro of señala contenido dañino of ilegal manera discurso di odio, y tambe un prohibicion di anuncio dirigi na mucha.

"Nos ta sigurando cu plataformanan ta responsabel cu nan servicionan, manera ley di UE ta garantisa pa usuario y sociedad," Henna Virkunnen, e vice-presidente ehecutivo di UE pa soberania tecnico, seguridad y democracia, a bisa den un publicacion riba X. "Nos democracionan ta depende di confiansa. Esaki ta nifica cu plataformanan mester duna poder na usuario, respeta nan derecho, y habri nan sistemanan pa critica. E DSA ta haci esaki un obligacion, no un escogencia."

E blokeo di 27 nacion a lansa investigacionnan na 2024 den tanto Meta como TikTok. Nan a haya cu e companianan no a permiti acceso facil na dato pa investigadonan. Nan tambe a haya cu Instagram y Facebook di Meta no a hacie facil pa usuario pa señala contenido ilegal y efectivamente desafia decisionnan di moderacion. "Permiti investigadonan acceso na dato di plataformanan ta un obligacion di transparencia esencial bao di DSA, ya cu e ta provee critica publico den e posibel impacto di plataformanan riba nos salud fisico y mental," segun un declaracion door di e Comision Europeo, e cuerpo ehecutivo di UE. E investigacion a haya cu tanto Facebook como Instagram a implementa "patronchinan scur" of diseño di interface engañoso pa su protocol pa señala contenido malicioso manera abuso sexual di mucha of contenido terorista. Esaki a conduci na un tipo di confusion, cu e Comision bisando cu tabata "confuso y disuasivo" y "p'esey por ta inefectivo."

Vocero di Meta Ben Walters a bisa cu e compania no ta di acuerdo cu e descubrimentonan pero lo sigui negocia cu UE tocante cumplimento. "Nos a introduci cambionan na nos opcionnan di reporte di contenido, proceso di apelacion, y hermentnan di acceso di dato desde cu e DSA a drenta na vigor y tin confiansa cu e solucionnan aki ta coincidi cu loke ta ser rekeri bao di e ley den UE," el a bisa. TikTok a bisa diabierna cu lo revisa e descubrimentonan pero a bisa cu e obligacionnan di transparencia di DSA ta bay den conflicto cu e reglanan di privacidad estricto di UE, e Regulacion General di Proteccion di Dato (GDPR). "Si no ta posibel pa cumpli completamente cu ambos, nos ta urgi reguladonan pa provee claridad riba con e obligacionnan aki mester ser reconcilia," Paolo Ganino, un vocero di TikTok, a bisa.

Meta y TikTok pa awor ta presenta un respuesta na e investigacion. Na final, UE por multa e companianan te cu 6% di nan ganashi anual—cual por ta den e miyones.

VACATURE

Centro di Bario Playa Pabou in samenwerking met CEDE ARUBA is op zoek naar kandidaten voor de functie:

Programmaleider Buurtcentrum

De programmaleider van het buurtcentrum is verantwoordelijk voor het ontwikkelen, uitvoeren, monitoren, evalueren en verbeteren van jaarprogramma's. Voor de uitvoering van deze programma's en de ondersteuning van sociale groepen is de programmaleider verantwoordelijk voor het aantrekken en verbinden van vrijwilligers, met als doel een actief, inclusief en veilig buurtcentrum te creëren en te behouden.

Relevante taken binnen de functie programmaleider zijn:

- Uitvoeren van behoeftepeilingen binnen het buurtcentrum voor het onderbouwen en het ondersteunen van het jaarprogramma.
- Ontwikkelt jaarlijks programma's en projectdossiers in samenwerking met de raad van bestuur
- Organiseert eigen activiteiten van het buurtcentrum en activeert en faciliteert derden
- Draagt zorg voor de evaluatie van activiteiten door deelnemers
- Bewaakt dat er altijd sprake is van een veilig en sociaal klimaat
- Aantrekken, begeleiden, ondersteunen en bijdragen aan de ontwikkeling van betrokken vrijwilligers in het buurtcentrum.
- Biedt praktische ondersteuning aan wijkinitiatieven en sociale groepen
- In overleg met bestuur, fungeert programmaleider als aanspreekpunt voor NGO's, maatschappelijke initiatieven en sociale groepen
- Verricht eenvoudige promotie- en marketingactiviteiten via diverse mediakanalen
- Ondersteunt bestuur met het uitvoeren van diverse werkzaamheden.

Functie-eisen

- Minimaal een MBO Niveau 4 opleiding in de richting van welzijn of een vergelijkbare relevante opleiding.
- Minimaal 3 jaar werkervaring in het organiseren en leiden van projecten en ook in het begeleiden van activiteiten.
- Affiniteit met het sociale veld en kennis van de sociale kaart is een pré
- Beheerst meerdere talen: Papiamento, Spaans, Engels, en Nederlands is wenselijk
- Kennis van CANVA voor Social Media is een pre
- Beschikbaar ook gedurende middag en avonduren (flexibiliteit)
- Heeft een geldige Rijbewijs B en beschikt over een vervoer

Gelieve uw motivatiebrief en curriculum vitae uiterlijk op 13 October 2025 te richten aan de Programma Coordinator BARiO UNiCO, Gianni Bermudez, Beatrixstraat 8, Oranjestad.
De documenten dienen uitsluitend digitaal via mail gestuurd te worden aan: barionanunico@cedearuba.org

Centro pa Desaroyo di Aruba
Beatrixstraat 8, Oranjestad, Aruba
Phone: +297-582-7666 · Email: info@cedearuba.org
Website: cedearuba.org

Alhambra
CASINO AND SHOPS

Serving our guests for over 40 years, Alhambra Casino is the leader in providing excellent customer service and invites qualified applicants to join the team. Alhambra Casino team members enjoy competitive pay and a fun work environment

We are accepting applications for the following positions!

Surveillance Operator

Job Requirements:
- Knowledge of all Casino Games.
- Excellent observational and communication skills
- Good writing skills.
- Computer knowledge. (Position requires the extensive use of a variety of computer applications)
- Background in gaming surveillance highly preferred.
- Able to work under pressure.

Security (Male)

Job Requirements:
- Must be able to prepare reports.
- Serious person and flexible with schedule.
- Knowledge in computers and Outlook is a plus.
- Good communication skills.
- Must be in good physical condition.
- Able to work all shifts, weekends and on holidays.
- First Aid and CPR knowledge are a plus.

Cleaner

Job Requirements:
- Basic Knowledge of English, Spanish and Dutch.
- Able to work shifts, weekends and Holidays.
- Good communication skills.
- Preferable some experience with chemicals and cleaning products.
- Outgoing Personality.
- Team work.

Cage & Credit Supervisor

Job Requirements:
- High School with at least 5 years of practical Casino Cage experience, and/or comparable industry.
- Computer skills should include experience with a generalized accounting software application, windows-based spreadsheet and word processing.
- Problem solving ability and aptitude for leadership.
- Must possess good computer skills with knowledge of Microsoft Word and Excel.
- Knowledge of all policies and procedures.
- Must assist and give direction and moral support to the staff.
- Supervisor is the initial intermediary between staff disputes.
- Must be able to handle irregularities in the cage.
- Periodically, training of fellow employees will also be required.
- Keeps an accurate count of all incoming and outgoing transactions.
- Will make sure all copies are made and maintained to support summaries and reconciliation.
- Other job assignments as requested by management.

Player's Club Host(ess)

Job Requirements:
- Ability to interact effectively with people at various social levels and across diverse cultures.
- Knowledge of Player Tracking Systems preferred.
- Guest relations oriented.
- Able to work under pressure.
- Basic Knowledge of English, Spanish and Dutch.
- Able to work shifts, weekends and Holidays.
- Good communication skills.
- Outgoing Personality.
- Team work.

Casino Dealer

Job Requirements:
- Must be able to deal all Casino Games.
- Excellent observational and communication skills.
- Math Skills is a plus.
- Good knowledge of English, Spanish, Dutch and Papiamento.
- Teamwork person with good communication skills.
- Outgoing personality.
- Able to work shifts and Holidays.

We Offer: • Pleasant work atmosphere / • Competitive salary / • Attractive benefits / • Opportunity to grow in the company.

Apply in person from Monday through Friday at the Human Resources Office, from 8:00 a.m. - 4:00 p.m. or email: *J.Geerman@divisino.com*
Attn. Ms. Jane Geerman - Human Resources Manager. ***Please bring picture***
Valid Government ID required. ** You will be required to take a drug test, before hiring * Must be Aruban Citizen*

Ambulance a bay warda di Santa Cruz pa un hoben di 16 aña cu a haya un "panic attack"

Diaranson anochi a drenta informe di cu un hoben di apenas 16 aña a haya un "panic attack", mesora a dirigi un ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance nan a atende e hoben aki pero personal di ambulance lo a prefera pa hib'e hospital pero e mucha mes a nenga di bay.

Polis y ambulance a bay Sero Blanco pa un discusion entre pareha

Diaranson anochi a drenta informe di cu un dama lo a corta su man, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu durante un discusion entre pareha e dama lo a corta su man. Na yegada di e ambulance nan a atende e dama y a bin haya sa cu e tabatin rasca na su garganta y na su pia y a ser hiba hospital pa atencion medico avansa. Polis a papia tambe cu e homber kende tabata basta trankil y a avis'e cu si e dama bay entrega keho di maltrato na recherche cu e lo ser deteni pa maltrato.

Chauffeur di truck a bay dal tras di un suv na e splitsing di Adriaan Lacle blvd.

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente na e splitsing di Adriaan Lacle blvd., mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur no a regula su velocidad ni a mantene distancia y a bay dal tras di un suv. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Auto a pega na candela na rotonde di Santa Cruz

Diabierna mainta a drenta informe di cu tin un auto na candela riba e rotonde di Santa Cruz, mesora a dirigi tanto polis como bombero na e sitio.

Un patruya cu pa casualidad tabata cerca a yega mesora, baha bay paga e candela cu e extinguidor cu nan tin den nan patruya. Asina a tene e daño minimo. Na yegada di e bombero nan a nota cu e candela ya a ser paga pa polis y a kita tambe e otro waya di e bateria. Segun por a compronde siman pasa e auto a regresa di un service.

Pareha di edad a baha caminda cay den e greppel di Sasakiweg

Diabierna madruga a drenta informe di un accidente riba Sasakiweg, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un incidente unda un pareha di edad cu a caba di sali for di casino y pa un motibo of otro a baha caminda y a bay cay den e greppel meymey di e vianan. Como cu nan tabatin problema pa sali for si e auto a laga ambulance bini pa observa nan pero afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Polis pasando den Bubali ta topa cu huma saliendo for di un cas y ta yama bombero!

Diabierna merdia a drenta informe for di un patruya pasando di Hato pa Bubali cu tin un candela banda di un cas na Bubali, mesora a despacha un unidad di bombero pa un candela di mondi pero chikito.

Na yegada di bombero a basha awa riba e candela y a logra paga esaki prome cu el a expande.

Turista a bolter cu quadracer riba birada na Shiribana

Diabierna mainta a drenta informe di un incidente cu hende herida na Shiribana, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance mesora a atende e victima mientras na yegada di e patruya a bin compronde cu e manehador, un turista biniendo for di nort a perde control y bolter cu e quad. E victima a fractura su man robes y a haya un herida na su rudia robes. Ambulance a atend'e y a transport'e pa hospital.

Departamento di Asunto Social cu encuesta tocante bida familiar

Departamento di Asunto Social como miembro di e Taskforce pa Derecho di Mucha den Reino,cu sosten tecnico di UNICEF Nederland y Centraal Bureau di Statistiek (CBS) Aruba, ta realisando un encuesta pa colecta dato cu lo yuda den esfuersonan pa mehora e bienestar y proteccion di mucha den henter Reino, pues tambe na Aruba.

E encuesta aki ta un paso importante pa comprende mas miho con nos por garantisa un futuro mas sigur y saludabel pa tur mucha den nos comunidad. Den e periodo di 24 te 30 di october 2025, encuestadornan entrena door di UNICEF Nederland y CBS lo bishita lugarnan publico pa haci entrevista cu posibel mayornan of familiarnan cu tin responsabilidad di cuido di un menor. E intencion ta pa entrevista mas hopi persona cu ta posibel di tur parti di Aruba. E personanan autorisa pa haci e entrevistanan lo ta facil pa reconoce, door cu nan lo ta bisti cu uniform shinishi cu tin e logo di Taskforce Derecho di Mucha y tambe nan lo tin un carnet di identificacion cu nan nomber y potret riba dje.

Tur informacion colecta lo keda anonimo y confidencial y lo wordo usa solamente pa propositonan investigativo. Un peticion special ta bay na comunidad pa colabora den e encuesta aki pa asina hunto nos por traha na un Aruba mas sigur pa nos muchanan.

Pa mas detayenan tocante e estudio aki, por tuma contacto cu Sra. Sacha Geerman na Departamento di Asunto Social na sacha.geerman@das.aw

Resultado Sorteo
24 october 2025

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
0186	5928	3684	7558
7683	6464	SUPER5	1039
8945	1401	-	5715

MERDIA | **ANOCHI**

	MERDIA	ANOCHI
CATOCHI	Sorteo # 4782	Sorteo # 8683
	9323	9852
	0510	9785
	1779	9035
MULTI-X	FP	X2
BIG 4	Sorteo # 4782	Sorteo # 7727
	6681	5648
MULTI-X	X2	FP
1OFF	Sorteo # 2838	Sorteo # 2432
	5904	6660
ZODIAC	Sorteo # 4782	Sorteo # 6486
	1065	8582
	Leo	Cancer
LUCKY 3	Sorteo # 1656	Sorteo # 1416
	259	304
MULTI-X	FP	X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	200.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA: 05-13-17-21-27

Sorteo # 6988		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	89.000,-
6	x Match 4	
227	x Afl 8,00	

MINI MEGA: 10-14-20-23

Sorteo # 1813		Mega Ball 13
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	370.000,-
3	x Afl. 500,00	
65	x Afl 50.00	
79	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS: **Afl. 500.000,-**

MEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

Ombudsman cu sesion special pa studiantenan na Hulanda

En conexion cu e apertura di bureau Ombudsman cu ta tuma lugar 1 december 2025, Ombudsman ta ofrece dos sesion pa nos studiantenan Arubiano na Hulanda.

Dialuna 27 di october lo tuma lugar na Arubahuis, Den Haag un encuentro entre Ombudsman, Sra. Jurima Bryson y studiantenan di Aruba cu ta residencia na Hulanda.

E meta di e encuentro tapa Ombudsman por presenta e instituto nobo aki y splica con Ombudsman por yuda e studiantenan. Segun ley, tur hende por entrega un keho cerca Ombudsman y no ta un rekisito cu e hende mester ta biba na Aruba.

Ademas, Ombudsman ta bay splica su rol den comunidad y tin espacio pa studiantenan haci pregunta. Asina nos studiantenan na Hulanda por cera conoci cu e prome Ombudsman di Aruba.

Ombudsman kier invita studiantenan na Hulanda pa atende e encuentro. Entrada lo ta gratis.

Lugar: Arubahuis, Den Haag
Adres: OudeMiddenweg 31-53, 2491 AC
Fecha: 27 october 2025 (dialuna)
Orario: sesion I, 17.20-18.20 (inloop 17.00-7.15) OF sesion II, 18.50-19.50 (inloop 18.30-18.45)

Studiantenan por registra pa un di e dos sesionnan. Pa registra mester scan e siguiente QR code cu nan telefon y despues por yena e formulario cu ta habri riba pantaya.

Bureau Ombudsman kier a informa cu nan lo mantene pueblo na altura di e ultimo desaroyonan y encuanto e apertura oficial di oficina.

Pa por keda na altura di e ultimo desaroyonan, incluyendo e prome investigacion di Ombudsman, por bishita tambe e paginanan di Facebook 'Ombudsman Aruba', Instagram 'ombudsmanaruba' y LinkedIn 'Ombudsman Aruba'.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Sta. Anna :	Aloe:
Tel. 586 8181	Tel. 584 4606

EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Grupo di conservacion ta rescata turtuganan di lama pega den net na Nigeria y ta premia pescadornan

(AP) - Studiantenan y miembronan di grupo di conservacion tabata celebra mientras 3 turtuga di lama rescata, ken ta den peligro di extincion den e parti aki di mundo, tabata bayendo back oceano na un lama priva den Nigeria su punto economico, Lagos.

Simannan despues cu e turtuganan a ser rescata for di piscadornan, nan a ser lansa back den oceano, birando e dozijn mas recien di turtuga di lama salba pa Greenfingers Wildlife Conservation Initiative den añanan recien. E grupo aki a ser laga den libertad fin di siman atras.

“Pa piscadornan, nan ta djis cuminda,” Chinedu Mogbo, fundador di e grupo Greenfingers a conta The Associated Press. “No tin conocemento aya fo di bida salbahe.”

Turtuga di lama, conoci pa e rol critico den e ecosistema marino, ta den peligro di extincion na Lagos, un ciudad na e costa cu mas di 20 miyon persona den su poblacion. No tin cifra di e poblacion di turtuga di lama cu ta resta den awanan di Lagos, sinembargo conservacionistanan manera Mogbo ta papia di un disminucion alarmante den e cantidad di turtuga di lama cu ta bay costa pa pone webo. Nigeria, e cas di un abundancia di bida salbahe, tin 23 especie den “peligro di extincion critico,” segun International Union for Conservation of Nature.

E nacion West Africano tambe ta un punto di trafico ilegal di bida salbahe, cual expertonan ta bisa ta impulsa pa presionnan di e crecemento di poblacion y un falta di conscientisacion tocante e bestianan. “Nigeria su bida salbahe ta enfrenta un menasa andando y sumamente critico, net na punto di un collapse irreversible di e biodiversidad,” Mark Ofua, representante di West Africa pa Wild Africa a bisa.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu chance pa awasero local

Temperatura maximo 32 grado celsius
Temperatura minimo 27 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 40 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:17 pm
Subida di solo : 6:31 am

Biento:
Modera for di direccionnan entre oost y zuidoost; forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo). Durante di dia of posible awasero posiblemente basta fuerte den rafaga; forsa 5 (31 te 39 km/ora, 17 te 21 nudo).

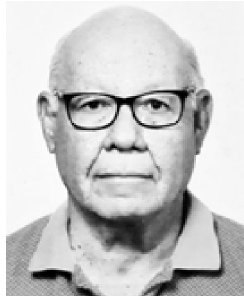
Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Atmosfera regional ta contene suficiente humedad y aire instabil den nivelnan mas abou di atmosfera. Esaki por produci un awasero durante e periodo di pronostico aki cu tambe un chance chikito pa lamper cu strena. Den caso di awasero cu lamper y strena esaki por ta pisa y causa molester localmente.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: Keto cu olanan rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera cu olanan di 2 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Modera te localmente poco bruto cu olanan alrededor di 5 pa 7 pia.

Aviso/ alerta:
Un aviso pa botonan chikito ta na vigor. Esaki ta specialmente pa partinan oost te noordwest di costa.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

***Hij vocht met moed,
hij gaf nooit op
met kracht in zijn hart,
nooit liet hij zich breken,
nu mag hij rusten.***

***Met een lach,
zelfs in de pijn,
een echte strijder,
zo zal hij voor altijd
zijn.***

Cu inmenso tristeza na nos curazon nos ta anuncia fayecimento di:

Adolf H. de L 'Isle
***1 April 1950 – †20 October 2025**

Na nomber di su
Casa: Irma de L'Isle-Eustace

Yiunan:
Saskia Eustace
Kelly Lopez-de L 'Isle
Albert de L 'Isle
David de L 'Isle

Mama: Victoria de L 'isle-Espinoza

Nieto y Nietanan:
Kayn, Kate, Jethro, Jaxx, Amilia, Heinrich, Gilani, Shaylee & Khalil

Swa: Roy Eustace

Rumannan:
Marius C. de L 'Isle
Miriam B. de L 'Isle
Omaira Silva-de L Ísle y
James R. (Dennis) Silva
Wilhelm A. de L 'Isle y Mayela deL 'Isle-Castillo
Carlos de L 'Isle y Yoleida

Sobrino y Sobrina:
Mathieu - Micha
Eduardo Mari, Eugenio Mari, Enrique Mari, Evelin Mari
Samantha Silva y Jeremy, Roger
Silva, Derek Silva y Yinnet
Alberto – Guillermo – Millian – Mathias – Mi guel
Ricardo – Ruben - Omaira – Paola – Roynel – Roquet - Royer

Amigo/Amiganan como famia:
Jedy Fernandes, Jezus, Julio Paula, Linzan

Demas Famia:
de L 'Isle, Eustace, van de L 'Isle , Pichardo, Fernandes, Buitrago, Espinoza, Werleman, famia na Hulanda, na Venezuela y Surinam.

Invitation pa despedida:
Diabierna 24 oktober 2025
Adres pa condolencia:
Royal Funeral Home 7 pm pa 9 pm.

Color pa despedida ta Color allegre.

Diasabra 25 Oktober 2025
Entiero priva lo tuma luga na Kerk di Protestant na Oranjestad Wilhelminastraat 1 pa 9 or.
Despues ta Sali pa Santana Central Sabana Basora.

Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida un of mas di persona.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

***"Dios ta amor y esun cu ta biba cu amor ta keda den Dios y Dios ta keda den dj'E."
1 Huan 4:16***

Cu hopi tristesa pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Juan A.C. Croes
Mihor conoci como: "Ety".
***28 Augustus 1950 †17 October 2025**

Na nomber di su:
Mayornan:
† Anselmo & +Maria Francisca Croes-Everon

Yiunan:
Noraida & Juni Carolina-Croes
Vanessa Croes

Yiunan di criansa:
Francis y Miriam Albertus-Patiño
Elvis Albertus & Daisy Rojas

Nieto(a)nan :
Roxanne Carolina & Bryan Kock
Dion Carolina

Bisanieta stima: Jennevíve Carolina

Mascota di cas: Nala Carolina

Rumannan:
Miano & Yolanda Croes-Rafini y famia
Lucio & Marina Croes-Schutte y famia (na Hulanda)
Miriam Croes & Jan Meijndert y famia
Cornelia Biesum y famia
† Hendrik & Maca Croes-Everon y famia
† Mario Croes y famia
† Bibiano Croes y famia
† Valerio Hernandis
† Mito Hernandis y famia

Mama di su yiunan: Carmen Lampe

Tanta y Omonan, Subrino y subrinanan, primo y primanan, ihanan, amigonan y conocirnan.
Famia di Scol Amplio Nos Cosecha
Ex coleganan di: Antonio's, Immigracion & SVB.

Demas famia: Croes, Everon, Carolina, Albertus, Rafini, Schutte, Meijndert, Biesum, Hernandis, Lampe, Mathilda, Kelly, Arends, Henriques, Kock, Patiño, Rojas, Ridderstap,

Ta invita pa acto di entiero cu lo tuma lugar Diasabra, 25 di October 2025 na Misa Inmaculada Concepcion di 1:30pm pa 3:30pm, despues lo sali pa santana Catolico na Sta Cruz.

Condolencia lo tuma lugar Diabierna, 24 di October 2025 na Aurora Funeral Home di 7:00pm pa 9:00pm.

Un danki special na e departamento di Oncologia.
Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

With deep sorrow we announce the passing of:

Patrick James Duncan
Sunrise July 17, 1952
Sunset October 21, 2025

Remembered with Love by:

Wife: Judith Duncan

Chosen son: Tim Kerins

Grandson: Kingston Jones

Nieces, Nephews & cousins too numerous to mention.

Friends & acquaintances

We invite all family, friends, and acquaintances to the farewell ceremony, which will take place at Aurora Funeral Home on Saturday October 25, 2025, from 7:00 pm to 9:00 pm

We sincerely apologize if, in our grief, we may have unintentionally omitted anyone.

"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta DJE mi salbacion ta bin" Salmo 62:1

Comision Santana Noord ta participa fayecimento di nos tesorera ehemplar

Paulina Teresa Lacle- Frank

Profundo condolencia ta bay na su esposo Francisco, su yiu stima Nanette, nietanan y bisanieta, rumannan y demas famia.

E acto di entierro lo tuma lugar diasabra
25 di October, 2025 pa 2or – 4or atardi
Na Misa Santa Anna na Noord y despues ta sali pa Santana Catolico na Noord.

Cu Paulina descansa na paz den Reino Celestial.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Ki alegria ora nan a bisa mi Ban cas di Señor Den cas di Señor 1o mi biba trankil Bo ta mi yudansa i salbador"

A bai laga nos:

Filomena Helena Rasmijn-Werleman
mihor conosi "Mena di Coby"
***18 Augustus 1950 †18 Oktober 2025**

Na nomber di su:
Esposo: † Coby Rasmijn

Yiunan:
† Livino Rasmijn
Richard Rasmijn
† Cesar Rasmijn i famia

Nieto\a nan: Cesmar Rasmijn, Lino Rasmijn , Merybeth Rasmijn

Nieto di crianza: Jah-zion, Jahvion Everon
Mama di nieta\o nan: Marina Maduro
Bisanieto/a nieta: Cesmar Junior Rasmijn, Ajay Rasmijn, Alysha Laats

Mama di su bisanietonan: Margelina Wolf (yaya)

Mayornan † Maria y †Tony Werleman
Rumannan:
Marina y †Jerry Franken y famia
† Juan y Danny Werleman y famia
† Meta y † Chan Henriquez y famia
Sita y Chemmy Dubero y famia
† Roly Werleman
Dina y Tom Croes y famia
Sylvester (Buchi) y Nevia Werleman y famia
Hellen y Roland Angela y famia
† Frenk Werleman
Rustico (Tico) Werleman y famia
Enrika y Jossy de Cuba y famia
Ricardo (Cadochi) y Erika y famia
Diana y †Calvin Subaran y famia

Omo: Vdo Lucas Geerman y famia

Tanta: Vda Jacenta Geerman y famia

Comer y Copernan y ihanan. Swa y cunanan den feliz memoria sobrina y sobrino y famia. Micella, Egber, Martiza, Lucho, Mao, Wandry, Odalis, Ervin, Eugene, Xiahaira, Irena, Charlene, Glenn, Merelitza, Cherry, Gwendy, Gibi, Gerald, Ernan, Yesenia, Rutmila, Jean Cluad, Thais, Genesis, Jair, Roxane, Natasha, Ryan, Stefani.

Demas sobrina y sobrino nan di su casa defunto cu a stima Mena, Primo y primanan, bisiña di Santa Helena y Santa Cruz.

Oportunidad di duna condolencia y despedi di nos Mena stima ta Diamars 28 October 2025 di 2or pa 4or di atardi na Aurora Funeral Home. Respons ta cuminsa pa 4or Saliendo despues pa Santa Catolico na Sta.Cruz

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

El Señor es mi pastor,
nada me faltara.
En lugares de verdes pastos
me hace descansar;
junto a aguas de reposo me conduce.
Aunque pase por el valle de sombra de muerte,
no temeré mal alguno,
porque tú estás conmigo.

Jorge Enrique Lora Diaz
"Coco" o "Jorge"
***01 April 1969 † 01 Oktober 2025**

En el Nombre de:
Sus Padres: † Marfrady Lora y Alba Maria Diaz

Su Esposa: Carolina Ruiz Valencia

Sus Hijos:
Lina Marcela Lora Roldan y Ayame Teshima
Stefany Lora Ruiz y Miguel Angel Alvarez
Ismael Lora Ruiz

Su Unico Nieto: Eithan Alvarez Lora

Sus Hermanos en Colombia y USA:
Marfrady Lora Diaz y Aileen Mendez en USA
Wilder Fernando Lora Diaz y Maribel Gomez en Colombia
Martha Lucia Lora Diaz y Arnoldo Valderrama en Colombia

Sus Subrinos en Colombia:
Jeremy Lora Mendez
Lizmarie Lora Mendez
Karol Yisell Lora Vasquez
Camilo Andres Lora Vasquez
Thaliana Gomez
Angelica Maria Zuñiga Lora
Andres Felipe Zuñiga Lora

Consuegros en Colombia:
Luis Ernesto Ruiz Perdomo y Alba Ruth Valencia Hoyos

Sus Cuñados:
Luis Ernesto Ruiz Valencia Y familia en Colombia
Isabella Ruiz Valencia y Robert Hernandis

Familia en Aruba:
Mariela Gotze Ruiz y Esposo
Julio Cesar Ruiz

Tias y Tios , Primas y Primos y Demas familia en Colombia.

Ex-colegas de Ruos Welding , Texas de Brazil, Smart Manpower, El Tumi, Divi Links, Aruba Watersport, Hector y Edwin y demás Amigos y Conocidos.

Nos disculpan si hemos olvidado algún nombre en nuestra tristesa

"Dios te ha llamado a su lado y ahora descansas en su eterna paz"

Invitamos a la ceremonia de despedida que será realizado el sábado 01 de noviembre 2025 en Royal Funeral Home de 2 pm a 4 pm.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Dios ta amor... y amor ta Dios,
maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso Curazon, mi por stens di loke Señor ta hasi"
Salmo 33

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Francisco P. Kelly
Cariñosamente yama "Frans"
***02-04-1936 - †20-10-2025**

Na nomber di su:
Esposa: † Tomasa Kelly-Lopez

Yiu: François Kelly y su señora

Nieta y nieto:
Franchesca Kelly
Jean-Paul Kelly

Rumannan:
† Chita y † Bito Semeleer-Kelly y famia
† Cai y †Betty Kelly-Lopez
† Ovita y † Tinchi Figaroa-Kelly y famia
† Charro Kelly y † Tida Dijkhof y famia
† Nini y † Angel Ruiz-Kelly
Rinchi y Cobito Hill-Kelly y famia
† Domi y Angela Kelly-Flanegin y famia
Eddy y † Magriet Kelly-Geerman y famia
Mientje y Bentel Chow-Kelly y famia
Freddy y Isabel Tromp-Texeira y famia

Swa y cuñanan:
Fortunata Tromp-Lopez y famia
Ina Quandus-Lopez y famia
† Fina Dorival-Lopez y famia
Irena Croes-Lopez y famia
Mildred Lopez y famia
Pablo Lopez y famia
Arcadio Lopez y famia
† Carmen Tromp y famia
† Theresita Tromp y famia

Sobrinonan y sobrinanan:
Linda Semeleer y famia, Milda Marcus-Semeleer, Chinda Semeleer y famia, Mena Stamper-Semeleer y famia, Jerry Semeleer y famia, Marlene Lacle-Semeleer y famia, Luis Kelly y famia, Axel Figaroa y famia, Erwin Figaroa y famia, Robby Figaroa y famia, Ronny Figaroa y famia, Elvis Hill y famia, Anthony Hill y famia, Ingrid Jansen-Hill y famia, Enrique Kelly y famia, Sheila Kelly y famia, Andre Kelly y famia, Antonieta Paesch-Kelly y famia, Carina Kelly y famia, Sharine Henriquez-Kelly y famia, Milaidy Hoek-Kelly y famia, Sui Ling Krozendijk-Chow y famia, Sue San Chow y famia, Sue Gin Rosel-Chow y famia

Primo, primanan y su bon bisiñanan.
Demas famianan: Kelly, Lopez, Ruiz, Ellis, Tromp, Croes, Frans, Maduro, Urueta, Arias, Figaroa, Semeleer.

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diasabra 25 di oktober 2025 di 2or pa 4or di atardi.
Despues lo sali pa Santana Catolico na Noord.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.
Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Na een jaar ziekbed, omringd door familie en geliefden, is van ons heen gegaan onze zeer beminde moeder, grootmoeder en overgrootmoeder:

Leopoldine J. Rijken (Poldy)

***18 December 1941 – †22 Oktober 2025**

Kinderen:
Brenda Bouwman & Carlos Vrolijk
Carina Boekhoudt - Croes & Gian Boekhoudt

Kind aan huis:
Henriette Odryzynski - Yarzagaray

Vader van haar kinderen:
Leopold Bouwman
Karel E. Croes

Kleinkinderen:
Nikita Goede – Gravenhorst & Jason Goede
Rakaylee Gravenhorst
Justin Boekhoudt
Gian-Anoir Boekhoudt

Achterkleinkinderen:
Alessandro Werleman
Kianah Vrolijk
Allan-Jay Goede
Elijah Goede

Ouders:
† Johanna en † Jan Alderding
† Alfred Otto Rijken

Broers en Zussen:
Janie & Wouter Herman en Familie
† Nelly & Hans van de Winkel en Familie
Jan & Rina Alderding en Familie

Neef en Nicht:
Willy van Lent en Familie
Frans & Coby van Lent en Familie

Goede vrienden/vriendinnen:
Chuchu en Melva Eman
Florance en Jenny Bouwman

Een speciale dank aan:
Maryori Esther Villa Espinoza
Voor haar goede zorgen en gezelschap

Onze verontschuldigingen indien wij door verdriet vergeten zijn om enige familie te noemen.

Uitvaart zal plaats vinden op Maandag 27 Oktober 2025 van 2:00 tot 4:00 pm bij Aurora Funeral Home.

Daarna zal de Crematie in besloten familie kring plaats vinden.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Habri portanan santu pa mi,
mi ke drenta y alabá Señor.
Ata e porta di Señor akí,
tur e fielnan ta pasa den dje.
Mi t'alabá bo pasobra B'a skucha mi,
pasobra B'a manda mi salbashon.
Salmo 118: 19-20-21

Cu inmenso tristesa nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Andres Jose Giel
mihor conoci como:" Papa Andres"
***21-05-1944 †22-10-2025**

Acto di entiero lo worod anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Kevin Carl Valentino Curiel
Taxi 45

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Presidente di Nigeria ta cambia oficialnan di seguridad mientras e ta lucha pa restaura stabilidad

(AP) — Presidente di Nigeria a reemplasa e oficialnan di seguridad principal diabierna, mientras e pais den West Africa ta sigui enfrenta violencia constante den e region panort cu ta afecta pa conflicto y hopi otro desafio di seguridad.

No a duna ningun motibo, pero e cambio ta yega despues cu gobierno a nenga rumor di un intento di golpi di estado, despues di reportahenan di media local cu segun nan, al menos 20 oficial militar—incluyendo un brigadier general y un coronel—a ser deteni na september.

E capital, Abuja, tambe a ser sacudi e siman aki pa protestanan, ora polis a usa gas lagrimogeno y a detene decenas di manifestantenan cu a subi caya pa demanda e liberacion di Nnamdi Kanu, lider di e grupo separatista Indigenous People of Biafra (IPOB), cu ta buscando independencia pa region zuidoost di Nigeria.

Diverso grupo arma ta operando den henter e pais. E grupo militante Islamico Boko Haram, un movemento yihadista nativo di Nigeria, a logra un resurgimento grandi e aña aki. E grupo a arma nan mes na 2009 pa combati educacion Occidental y pa impone su version radical di ley Islamico.

Su fraccion separa Ansaru y e afiliado di e grupo Estado Islamico, Islamic State West Africa Province (ISWAP), tambe a haci atakenan. Gruponan criminal cu ta dedica na secuestro pa rescate y robo—conoci comunmente como "bandidonan"—tambe ta dominando hopi region.

Luna pasa, extremistanan Islamico a invadi repetidamente puestonan militar, a pone bom riba caminda, y ataca comunidadnan civil, algo cu ta aumentando temor pa un posible regreso di e inseguridad extremo cu a domina durante e era di Boko Haram, a pesar di e declaracionnan di e ehercito cu nan a logra derota nan.

Mas tempran den aña, gobierno Mericano a aproba e benta di $346 miyon den arma pa fortifica e lucha di Nigeria contra insurgencia y gruponan criminal.

Segun vocero presidencial, presidente Bola Tinubu a dispidi di tres oficialnan di seguridad di mas alto rango: Christopher Musa, hefe di Defensa; Emmanuel Ogalla, hefe di Marina; y Hassan Abubakar, hefe di Forsa Aereo.

Tinubu a nombra Olufemi Oluyede, ex-hefe di e ehercito, como e hefe nobo di Defensa. W. Shaibu, I. Abbas y S.K. Aneke a ser nombra respectivamente como hefenan di e ehercito, e forsa aereo y e marina. E presidente a enacarga nan pa mehora "e profesionalismo, vigilancia y camaraderia cu ta caracterisa e Forsa Arma di Nigeria," segun un declaracion di vocero Sunday Dare.

E negacion di un intento di golpi di estado pa e oficina di defensa mas tempran den siman no a logra calma e preocupacion publico, pasobra e tema ta atrayendo hopi atencion.

Durante e tres aña cu a pasa, Mali, Burkina Faso y Niger tur a pasa door di un toma di poder militar, un tendencia cu analistanan ta adverti por sigui expande den West Africa.

"Algun di nos a mira e cambio aki bin," segun e analista di seguridad basa na Abuja, Senator Iroegbu. "Esaki tambe ta indicando cu den e situacion actual, gobierno por priorisa proteccion di su regimen riba otro menasanan di seguridad."

BONDIA ARUBA

Afganistan y Pakistan lo bay Turkia pa di dos ronda di negociacion di crisis

(AP) — Afganistan y Pakistan ta bayendo Turkia pa un di dos ronda di negociacion di crisis, oficialnan a bisa diabierna, despues di combatimentonan recien entre nan cu a mata decenas di hende y a herida centenares mas.

E bisiñanan ta envolvi den un disputa di seguridad amargo cu a bira cada biaha mas violento, cu cada banda bisando cu nan tabata respondiendo na e agresion di e otro.
Pakistan ta acusa Afganistan di tapa cara pa gruponan arma cu ta crusa e frontera pa lansa atake, un cargo cu e gobernantenan Taliban di e pais ta rechasa.

E weekend pasa, Qatar y Turkia a media un alto-al-fuego pa para e hostilidadnan. E trato a keda pa gran parti manteni, aunke e frontera di e paisnan a keda cera cu excepcion pa refugiadonan Afgano cu ta bandona Pakistan.
Diabierna, e vocero principal di e gobierno Taliban, Zabihullah Mujahid, a bisa cu minister suplente di Asunto Interior Haji Najib tabata dirigiendo e delegacion cu ta bayendo Istanbul.
Pakistan ta luchando pa combati militancia, mayoria di nan den areanan cu ta comparti frontera cu Afganistan.
Tahir Andrabi, un vocero di ministerio di Asunto Exterior, a bisa cu tabatin un mensahe cla pa Kabul pa para e atakenan, controla y persigui gruponan arma, y "nos relacion por bolbe riba caminda." "Nos no ta pidi pa e luna," Andrabi a agrega. E no a bisa ken tabata den e delegacion di Pakistan.

Corte di Turkia a descarta caso cu ta desafia e congreso di e partido di oposicion principal

(AP) — Un corte di Turkia a descarta diabierna un caso cu tabata desafia e legitimidad di e eleccion interno di 2023 di e partido principal di oposicion, dictando cu no tabatin base legal pa kita e liderato actual for di su puesto.

E demanda tabata busca e anulacion di e di 38 congreso di e Partido di Pueblo Republicano, of CHP, cual a tuma luga na november 2023, cu a mira e denuncia di e lider di hopi tempo Kemal Kilicdaroglu, pa supuesto fraude electoral, incluyendo compra di voto y violacion di procedemento.

Un anulacion por a invalida e presidencia actual di Ozgur Ozel y a mira cu el a ser reemplasa pa Kilicdaroglu of un otro "presidente di administracion."

E CHP a nenga firmemente e acusacionnan di fraude, insistiendo cu e congreso a ser teni segun procedementonan. Oficialnan di partido a describi e accion legal como un intento cu motivacion politico door di e gobierno di presidente Recep Tayyip Erdogan pa debilita e oposicion via presion hudicial.

Criticonan a mira e caso como un parti di un supresion mas amplio riba e CHP, cu a haya hopi ganashi den e eleccionnan local di aña pasa. Municipalidadnan controla pa CHP a enfrenta olanan di aresto e aña aki. E alcalde di Istanbul Ekrem Imamoglu, kende ta kedando den detencion pre-proceso pa cargonan di corupcion cu e ta nenga, tabata entre esnan ataca.

Diabierna, fiscalnan a lansa un investigacion nobo den Imamoglu pa posibel cargo di spionahe, e agencia estatal Anadolu a reporta. E ex-gerente di campaña di Imamoglu cu ta den prison, Necati Ozkan, y e periodista Merdan Yanardag, kende a ser deteni diabierna, tambe ta bao investigacion, segun e reportahe.

E investigacion a ser inicia pa un supuesto conexion cu un empresario cu a ser aresta na juli, y ta acusa di spiona den nomber di un pais stranhero. Imamoglu ta ampliamente considera como un contendiente posiblemente fuerte pa Erdogan, y su aresto na maart a provoca protesta amplio.
E gobierno di Erdogan ta mantene cu e recortenan di Turkia ta imparcial y liber di interferencia politico, insistiendo cu e investigacionnan ta enfoca solamente riba corupcion.

Aruba Bank a participa den un sesion di literario financiero

Organisa pa Ceque College

Recientemente Ceque College a organisa un sesion educativo pa studiantenan di 3er aña tocante servicionan bancario, e importancia di spaar, y con pa gasta bo placa sabi, duna door di representantenan di Aruba Bank. E sesion tabata tin como meta pa yuda studiante compronde e balor di manehamento di placa y con pa desaroya habito financiero saludabel for di un edad hoben.

Representantenan di Aruba Bank a duna e studiantenan e oportunidad pa participa den discusionnan interactivo, comparti conseho practico tocante cuenta bancario, con pa spaar regularmente y traha un presupuesto. Studiantenan a ser motiva pa pensa constructivo riba nan escogencia financiero y con pa plania pa un futuro sigur.

E sesion tabata parti compromiso continuo di Ceque College cu un bon educacion y un bon preparacion di studiante pa tuma desishon financiero den un forma responsabel ta bai man den man.

Masha danki na e studiante cu a participa y na e maestra cu a organisa e sesion aki.

FIND US ON
facebook
@bondianoticia
ALSO AVAILABLE ON

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 25 oktober 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Volgens CAft: Investeringen en personeelskosten blijven punten van zorg

Pagina 3

Dubai gebruikt Aruba als model voor zijn toerismestrategie

Pagina 2

Historisch moment:

Ombudsman start eerste onderzoek

Pagina 5

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Dubai gebruikt Aruba als model voor zijn toerismestrategie

De essentie van de Arubaan is het succes van onze economie en moet behouden blijven

Het succes van Aruba ligt bij haar mensen. Veel landen hebben prachtige stranden, maar de Arubaan is het geheime ingrediënt achter het succes van ons land. Zonder strategie en zonder goed bestuur op overheidsniveau kan die rijkdom echter in de loop der tijd verloren gaan. Dáár komt 'Nation Building' – het opbouwen van een land – om de hoek kijken.

Volgens Suzette 'Suzee' Dumfries, een Arubaanse expert die heeft gewerkt in grote landen zoals Singapore, maar ook in Dubai en Barbados, vindt de Arubaan zijn identiteit op een organische manier terug, maar vaak zonder precies te weten hoe.

Dumfries, ontwikkelings- en cultuureconoom, zegt:
"Mijn ervaring komt uit het Midden-Oosten. Ik ben 55, ik vertrok van Aruba toen ik 18 was. Ik kom nog altijd twee keer per jaar terug. Ik bén een Arubaan. Maar tegenwoordig zegt niemand meer 'afspraak', men gebruikt nu het woord 'cita'. Dat is op zich geen probleem, want taal ontwikkelt zich. Maar de essentie van wie ik ben, zit in de manier waarop ik zeg: 'Bon dia, hoe gaat het met mama?' Dat is mijn wezen. Ik kan Engels spreken in Amerika of gebroken Arabisch in Dubai, maar ik vraag altijd: 'Hoe gaat het met de familie?' en bij het afscheid: 'Alles goeds.' Want dat is mijn Arubaanse essentie, waar ik ook ben. Maar telkens als ik terugkeer naar Aruba, merk ik dat die Arubaanse essentie afneemt. En dat is een kwestie van Nation Building: we kunnen geen identiteit opbouwen die we niet meer voelen. We kunnen geen 'One Happy Island' zijn in 2030 of 2050 als de essentie die ons altijd gelukkig maakte — het samen zijn — niet meer bestaat. Ik ben opgegroeid op Playa, met een moeder die kookte en het eten met de buren deelde. Dat is iets wat we niet mogen verliezen."

Aan de andere kant kent Aruba een 'organische ontwikkeling', zoals Dumfries het noemt — niet gestuurd, maar wel bewonderenswaardig. Aruba's toerisme is een fenomeen, en het eiland diende zelfs als model bij het opbouwen van de toeristische strategie van Dubai.
"Ik heb gebruikgemaakt van studies van Dr. Robertico Croes en Dr. Jorge Ridderstaat. Aruba was het model dat Dubai gebruikte."

Een ander aspect waar Aruba trots op mag zijn, is dat belangrijke instellingen in het land worden geleid door vrouwen — van de Algemene Rekenkamer tot de Centrale Bank, van de Nationale Bibliotheek tot Justitie. En dat is niet gebeurd vanwege een wet of een quota.
"Dat is iets wat landen als Australië, Europese staten of de Verenigde Staten niet kennen. Het is iets typisch Arubaans. Aruba is hierin uniek — zonder wet, zonder quota, zonder vrouwen te benadelen."
Meer nog: in tegenstelling tot bijvoorbeeld een Angela Merkel, die Duitsland leidde maar altijd in een 'power suit' verscheen, "blijven onze ministers en parlementariërs zich vrouwelijk kleden. Misschien lijkt dat onbelangrijk, maar het maakt wél verschil, want het zendt de boodschap uit dat vrouwen niet mannelijk hoeven te zijn om iets te bereiken. Ze kunnen vrouwelijk blijven."

Daarnaast waardeert Aruba diversiteit, opnieuw zonder sturing of dwang.

"Als ik in Aruba een modeshow zie, zie ik modellen die dun of dik zijn, klein of groot, van alle kleuren, met natuurlijk of steil haar. Een volledige representatie. Dat ís Aruba, en we hebben dat bereikt zonder rebellie of sociale conflicten. Daar mogen we trots op zijn."

Toch moeten we deze elementen benutten om te blijven bouwen aan een veerkrachtige toekomst voor Aruba.
"Als we ons daar niet van bewust zijn, zal Aruba in 2050 die essentie niet meer hebben, omdat we niet beseffen dat dit onze kracht is. We lopen het risico dit te verliezen. Het is deel van ons cultureel erfgoed."
Het simpele feit dat Arubanen elkaar nog steeds begroeten bij het binnenkomen en verlaten van een ruimte is een rijkdom die velen niet beseffen, en die essentieel is voor het toerisme.
"Dat is puur goud. Als we dat verliezen, zullen toeristen zeggen dat we niet langer gastvrij zijn. Zelfs als we ons ziek voelen bij de dokter, begroeten we elkaar nog steeds. Dat zijn de bouwstenen van onze samenleving die we moeten behouden om Aruba op te bouwen richting 2050."

Nation Building stelt niet de vraag *wie* de Arubaan is, maar *wat* ons Arubaan maakt.
"Dat vertaalt zich in hoe we omgaan met ouderen, met mensen met een beperking, met ongedocumenteerden. Het brengt identiteit op beleids- en filosofisch niveau: wie we zijn als volk."
Dat vertaalt zich uiteindelijk in plannen, bestuur en wetgeving die niet aan één regering gebonden zijn, maar continuïteit garanderen.
"Dat zal de richting van het land bepalen."

De lezing aan de Universiteit van Aruba is slechts een begin. Dumfries wil dit onderwerp dichter bij de gemeenschap brengen en methodes ontwikkelen zodat iedereen kan meedenken, discussiëren en samen tot een nationale dialoog kan komen over welke strategie Aruba moet volgen voor de toekomst.
"Ik wil Aruba versterken en onze natie inspireren om écht na te denken over het 'next level', zodat we over tien jaar kunnen zeggen dat we op een schip zaten met een kapitein die in de richting voer die wij wilden."
Dat is haar missie en visie.

Volgens CAft:

Investeringen en personeelskosten blijven punten van zorg

Onlangs heeft het College Aruba financieel toezicht (CAft) zijn advies uitgebracht over de tweede ontwerpwijziging van de begroting en de najaarsnota 2025 (OBW 2025). Deze tonen een financieringsoverschot van 228 miljoen florin, gelijk aan 3,1% van het bruto binnenlands product (bbp). Dit ligt in lijn met de normen van de Landsverordening tijdelijk financieel toezicht Aruba (LAft).

Toch blijft het CAft waakzaam en benadrukt het dat structurele hervormingen, strikte budgetdiscipline en duidelijke investeringsafspraken essentieel zijn om Aruba's financiële positie duurzaam te versterken.

Volgens het CAft heeft Aruba zijn begrotingspositie in 2025 aanzienlijk verbeterd. Van het overschot van 228 miljoen florin komt 114 miljoen van het land zelf en 114 miljoen van andere entiteiten binnen de collectieve sector, zoals de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVb).

De begroting profiteert bovendien van een meevaller van 49 miljoen florin, grotendeels dankzij hogere belastinginkomsten door economische groei. Het grootste deel van deze extra inkomsten (40 miljoen florin) wordt gebruikt voor extra schuldaflossing, terwijl 9 miljoen florin wordt gereserveerd voor het nieuwe investeringsfonds.

In zijn advies prijst het CAft deze keuze, omdat die bijdraagt aan een verdere daling van de publieke schuldquote, die tegen eind 2025 wordt verwacht te dalen naar 67% van het bbp en vervolgens naar 49% in 2029.

Ondanks het positieve saldo heeft het CAft meerdere kanttekeningen bij de begroting. De toezichthouder vraagt om verduidelijking over het statuut en bestuur van het nog op te richten investeringsfonds, de meerjarige investeringsagenda en de aansluiting daarvan bij Arubaanse beleidsprioriteiten en uitvoeringscapaciteit, de noodzaak van een onmiddellijke lening van 7 miljoen florin aan Fuel Marketing & Supply Aruba N.V. (FMSA), en de maatregelen om structurele financiële risico's bij overheidsentiteiten te beperken. Ook vraagt het CAft aandacht voor de stijgende personeelsuitgaven en de nog onvolledige afbakening van de collectieve sector.

Het CAft heeft de minister van Financiën, Economische Zaken en Primaire Sector verzocht deze punten te verduidelijken voordat de OBW aan het parlement wordt voorgelegd. Dit zou volgens het CAft niet alleen de transparantie verbeteren, maar ook de budgettaire bevoegdheid van het parlement versterken – een sleutelelement van democratisch financieel toezicht.

Een belangrijke aanbeveling van het CAft betreft het gebruik van overschotten van AZV en SVb voor schuldaflossing, conform de LAft. Door deze middelen te benutten, kan Aruba nieuwe externe leningen – met rentepercentages tot 6,9% – vermijden. Volgens het CAft kan deze aanpak jaarlijks circa 17 miljoen florin aan rente besparen.

Voor 2025 plant Aruba in totaal 534 miljoen florin aan schuldaflossing, waarvan 114 miljoen uit eigen middelen en 255 miljoen via herfinanciering. De Rijksministerraad heeft reeds ingestemd met een nieuwe buitenlandse lening om een deel hiervan te dekken.

Het CAft waarschuwt echter dat de afhankelijkheid van externe financiering Aruba kwetsbaar maakt voor rentefluctuaties.

Een andere zorg is de lage uitvoeringsgraad van publieke investeringen. Van de 79 miljoen florin aan geplande investeringsprojecten in 2025 was halverwege het jaar slechts 13% gerealiseerd. Het CAft spreekt van een hoog risico op onderbesteding en dringt aan op een meerjarige investeringsagenda die beter aansluit op de uitvoeringscapaciteit van de overheid.

Hoewel 9 miljoen florin is gereserveerd voor het nieuwe investeringsfonds, ontbreekt volgens het CAft nog duidelijkheid over de beheerstructuur, governance en verantwoordingsmechanismen.

Een opvallend element in de OBW is de lening van 7 miljoen florin aan Fuel Marketing & Supply Aruba N.V. (FMSA), een dochteronderneming van Refineria di Aruba (RdA). Volgens de toelichting is deze lening noodzakelijk om de continuïteit van de brandstofdistributie op Aruba te waarborgen. Het CAft stelt echter dat de begroting onvoldoende uitlegt hoe structurele problemen bij FMSA worden aangepakt en welke garanties bestaan om financiële risico's voor het land te beperken.

Daarom herhaalt het CAft zijn eerdere aanbeveling om een dividend- en investeringsbeleid vast te stellen en de Landsverordening Corporate Governance zo snel mogelijk te implementeren. Dit moet leiden tot sterker toezicht op staatsbedrijven en het terugdringen van ad-hoc kapitaalinjecties.

Het CAft wijst erop dat de stijgende personeelskosten de noodzaak van hervormingen onderstrepen. De loonkosten van Aruba stijgen in 2025 naar 510 miljoen florin – een toename van 41 miljoen florin (9%) ten opzichte van 2024, voornamelijk door de indexering van ambtenarensalarissen.

Hoewel het land binnen het plafond van 10% van het bbp blijft dat vanaf 2027 geldt, benadrukt het CAft dat structurele controle op personeelsuitgaven cruciaal blijft om toekomstige begrotingsdruk te voorkomen.

Een technisch maar belangrijk punt betreft de afbakening van de collectieve sector. Hoewel de schuldquote van deze sector aanzienlijk daalt, is nog niet definitief vastgesteld welke entiteiten er precies onder vallen. Ziekenhuizen zijn bijvoorbeeld nog niet opgenomen, terwijl dat op Curaçao en Sint Maarten wel gebruikelijk is.

Een juiste afbakening is volgens het CAft "essentieel om een realistisch beeld van de werkelijke schuldpositie van het land te krijgen." Daarom dringt het college aan op spoedige vaststelling.

De begrotingscijfers tonen aan dat de totale inkomsten voor 2025 zijn gestegen tot 1,887 miljard florin, 70 miljoen meer dan oorspronkelijk geraamd. De stijging komt voornamelijk door hogere directe en indirecte belastingopbrengsten (respectievelijk 638 en 853 miljoen florin), ondersteund door aanhoudende economische groei.

De totale uitgaven stijgen licht, met 18 miljoen florin, tot 1,701 miljard florin. Hogere uitgaven aan goederen en diensten – deels gefinancierd via EU-projecten en het Landspakket – worden gecompenseerd door besparingen elders, zoals lagere subsidies en onderbesteding op andere posten.

De rentelasten nemen met 6 miljoen florin toe door hogere rente op liquiditeitsleningen, maar blijven binnen de verwachte marges.

Binnen de publieke sector vallen de resultaten van AZV en SVb op. AZV verwacht in 2025 een positief resultaat van 86 miljoen florin, 19 miljoen hoger dan eerder begroot, vooral dankzij hogere premie-inkomsten en een stijging van de omzetbelastingopbrengst (BAZV). Ook de SVb blijft financieel stabiel met een overschot van 57 miljoen florin.

Samen dragen deze instellingen substantieel bij aan het totale financieringsoverschot van 228 miljoen florin binnen de publieke sector.

Het CAft prijst de Arubaanse regering voor het realiseren van het overschot en het gebruik van extra inkomsten voor schuldafbouw, maar benadrukt dat de kwaliteit van financieel beheer en governance bij overheidsinstellingen verder moet worden versterkt.

"Een juiste definitie van de publieke sector is essentieel om een realistisch beeld van de werkelijke schuldpositie te krijgen. Daarom is snelle vaststelling belangrijk," concludeerde CAft-voorzitter Lidewijde Ongering in haar brief.

Het advies van het CAft stelt dat Aruba's financieel beleid een rustiger fase ingaat. De verbeterde inkomstenstroom, het positieve begrotingssaldo en de afnemende afhankelijkheid van noodleningen zijn tekenen van herstel. Toch blijven structurele uitdagingen bestaan: de overheid moet de stijgende personeelskosten beheersen, investeringen tijdig uitvoeren en duidelijkheid scheppen over het beheer van staatsbedrijven en het investeringsfonds.

Gebrek aan visie...? *Zeker, van beide kanten...*

We hebben recentelijk veel aandacht besteed aan de gevolgen van de ongecontroleerde immigratie in ons land. Gevolgen die nu voelbaar zijn, maar die hun wortels hebben in het beleid, of beter gezegd het gebrek daaraan tot nu toe en wat naar de toekomst ook zo door zal gaan. Dat werpt dan donkere wolken over het overheidsoptreden dat zich meer kenmerkt door de aankondiging van plannen dan van concreet optreden. En dat geeft dan te denken in de richting van welke toekomst ook, als er niets verandert.

Dit geldt in de eerste plaats voor onze algemene sociaaleconomische ontwikkeling. We kennen allemaal de waarschuwingen die Aruba regelmatig van diverse zijde ten deel vallen, om ons geluk niet uitsluitend in het toerisme te zoeken, maar onze economische basis te verbreden door middel van andere activiteiten. Dit kan een zeer kort antwoord krijgen: makkelijk om uit te spreken, maar moeilijk om te doen. En om te voorkomen dat we gelijk de kritiek krijgen vanwege ons pessimisme: dit is niet zozeer bedoeld als kritiek op de traagheid van deze of gene instantie in Aruba, hoewel dat op zich ook deel uitmaakt van de realiteit.

Een vergelijking met de landen in onze regio leert ons dat wat wij doormaken niets uitzonderlijks is, de meeste landen komen dezelfde problemen tegen in hun pogingen om hun ontwikkeling in de komende decennia vorm te geven, waarbij men het geluk ook zoekt in het toerisme omdat er geen ander alternatief is.

Het enige verschil is dat zij een andere economische basis hadden dan Aruba, maar net zoals wij zijn zij die basis kwijtgeraakt. Die was in meerdere gevallen gebaseerd op landbouw, ook voor de export, en lichte industrie die nogal wat matig betaalde arbeid genereerde. Die industrie is in de laatste decennia geleidelijk aan naar Azië verdwenen, vooral naar China en de landbouwexport van de kleinere landen werd tot een minimum gereduceerd door de grote landen op het continent.

Dus hun antwoord op de vraag hoe een toekomst voor zichzelf in te richten was hetgeen de hele regio al had aanvaard als de enige levensvatbare oplossing: toerisme. Onze oplossing voor het probleem van het verlies van de olie-industrie kan wel op een unieke stunt lijken in de ogen van iemand die de regio niet kent, maar was in feite overal het middel om het vege lijf te redden. En wat hebben wij ermee gedaan? We hebben dit ogenschijnlijk omgetoverd tot absoluut succes waarmee we ook nog de bewondering mochten oogsten van menig ander land dat diezelfde weg naar succes wilde bewandelen. En wat was onze eigen reactie op die euforie? Simpelweg het feit negeren dat we letterlijk op een rots leven, zoals wij ons land zo graag noemen, terwijl we weigerden te accepteren dat een rots uiteraard beperkingen kent omdat het nu eenmaal, een rots is.

Onze euforie heeft onze regeerders ertoe gebracht om te denken dat we dit systeem eindeloos zouden kunnen uitmelken. En wat is hiervan het resultaat?

Dat we eigenlijk helemaal geen visie op de toekomst hebben, niets anders in ieder geval dan de voortzetting van wat er nu al is, alleen nog beter en mooier, volgens onze collectieve illusie. Natuurlijk kan nu het weerwoord komen dat de vorige en de huidige regering andere economische alternatieven hebben overwogen, maar na enige jaren van louter aankondigingen is daar weinig concreets van te zien. Dit is niet bedoeld als kritiek op degenen die iets in deze richting ambiëren, maar we kunnen wel enig enthousiasme delen maar geen irrealistische hersenspinsels. Geen enkele van de voorgestelde activiteiten geeft enig zicht op een toekomst waarin men een bijdrage levert aan de verbreding van onze economische basis, in de zin van onze deviezeninkomsten. En dat is nu eenmaal wat we nodig hebben om een land overeind te houden dat praktisch alles importeert en dat voor een bevolking die maar blijft groeien... Anderzijds moeten we constateren dat de weinige kansen die er waren en misschien nog aanwezig zijn, bijvoorbeeld in het 'medisch toerisme', een aanbeveling van bijna 20 jaar geleden van het FIAS, een adviesinstelling van IFC/Wereldbank, maar niet opgepakt zijn omdat onze bewindsmensen kennelijk de mening toegedaan zijn dat zij alleen iets willen als ze daar zelf controle over hebben, in plaats van een wettelijk kader te scheppen om privé-initiatieven de ruimte te geven om te investeren.

Met de momenteel exploderende medische kosten in de Verenigde Staten, waar medische voorzieningen onbetaalbaar aan het worden zijn voor een goed deel van de bevolking, zullen steeds meer mensen een uitweg in het buitenland zoeken voor specifieke medische behandelingen. Maar ook hier hebben we veel tijd verloren laten gaan terwijl anderen in de regio, zoals Costa Rica en Colombia, wel die kansen hebben benut. En dat terwijl die uitbreiding en diversifiëring van onze medische voorzieningen ook de beschikbaarheid daarvan voor de eigen bevolking zou hebben vergroot. De trieste werkelijkheid is dat we niet eens een fatsoenlijke discussie kunnen hebben over dit soort zaken, zo ver gaan de traagheid en onwil van de meeste politici.

Eenzelfde analyse zou ook gelden voor het voortgezet onderwijs. Het is te voorzien dat de Verenigde Staten in de nabije toekomst beperkingen zal handhaven voor buitenlandse studenten, wat weer kansen geeft aan andere landen, ook Aruba, om studiefaciliteiten te bieden aan deze groep, zoals we die al kennen voor medische studies. We kunnen al zien dat Canada momenteel een hele stroom studenten op zich af ziet komen die niet meer in de VS terecht kunnen of willen, vanwege de behandeling van migranten in dat land. Het is op z'n minst aan te bevelen deze mogelijkheden te onderzoeken, omdat wereldwijd men nu op zoek is naar één ding: stabiliteit in politiek, economisch, wettelijk en sociaal opzicht. Dát, kunnen we nog bieden. Maar, als we niet beginnen met onze toekomst aan te pakken, zal die nodige visie wellicht nog wel arriveren, maar dan wel te laat. Je kunt in het verleden blijven steken, maar in het heden ook...

PPA dringt aan op plan om terugkeer van afgestudeerde studenten te vergemakkelijken

De Partido Patriotico Arubano (PPA) roept de regering op om een concreet plan op te stellen dat het voor Arubaanse studenten makkelijker maakt om na hun studie terug te keren naar het eiland. Dat zei fractieleider en parlementariër Eduard Pieters tijdens een persconferentie deze week.

Pieters verwees naar de recente motie van Tweede Kamerlid Raoul White (GroenLinks-PvdA), die pleit voor een vorm van kwijtschelding van studieschuld voor studenten van de Caribische delen van het Koninkrijk (de CAS- en BES-eilanden) die binnen een bepaalde termijn terugkeren naar hun eiland. Volgens Pieters is de PPA volledig voorstander van dit voorstel, omdat het aansluit bij het partijprogramma ⋆Nos Aruba 2050⋆, waarin het stimuleren van de terugkeer van jonge professionals een belangrijke prioriteit is.

De PPA had zelf eerder, op 28 maart , een motie ingediend tijdens de behandeling van de rijksbegroting. Daarin werd de regering opgeroepen om in gesprek te gaan met de Nederlandse Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) om een renteverlaging voor succesvol afgestudeerden te realiseren, in combinatie met een gratieperiode van vijf jaar waarin afgestudeerden zich op Aruba kunnen vestigen voordat zij beginnen met het terugbetalen van hun studielening.

Pieters bekritiseerde dat de oppositie destijds tegen deze motie stemde, ondanks het feit dat zij volledig gericht was op steun aan Arubaanse studenten. "We moeten ophouden met politiek bedrijven door automatisch tegen voorstellen te stemmen alleen omdat ze van de oppositie komen," zei hij. "Wanneer een voorstel goed is voor het algemeen belang, moet het steun krijgen – ongeacht wie het indient."

Volgens Pieters vormt dit beleid een essentieel onderdeel van ⋆Mi Aruba 2050⋆, het plan waarmee de PPA jonge Arubanen wil aanmoedigen om hun talenten in te zetten voor het eiland. Hij benadrukte dat de partij al voor de verkiezingen gesprekken voerde met studenten om hun behoeften in kaart te brengen en op basis daarvan haar programma opstelde.

De PPA pleit ook voor de invoering van een Arubalening , waarbij afgestudeerden die op het eiland gaan werken profiteren van een lagere rente en extra tijd om zich economisch te vestigen.

Daarnaast wees Pieters op de stijgende woningprijzen, die volgens hem worden opgedreven door de groei van vakantieverhuur. Veel jonge stellen met een vaste baan zouden niet in aanmerking komen voor voldoende financiering bij banken, waardoor zij noodgedwongen bij hun ouders blijven wonen of emigreren. "Zo verliezen we waardevolle professionals – in plaats van 'braingain' krijgen we 'braindrain'," waarschuwde hij.

Tot slot verwees Pieters naar een rapport van de Nederlandse Ombudsman, dat aanbeveelt dat studenten van de Caribische eilanden vaker in de regio gaan studeren, waar hun kans op studiesucces groter is. Voor studenten die al in Nederland studeren, blijft volgens hem het Arubahuis een belangrijke instelling om begeleiding en steun te bieden.

"Onze studenten verdienen betere begeleiding en een beleid dat hun terugkeer mogelijk maakt," besloot Pieters. "Dat is investeren in de toekomst van Aruba."

De rijkswet is niet nodig... *Het financieel toezicht wel...*

Met belangstelling hebben we kennisgenomen van de uiteenzetting van prof. Elzinga over het voorstel tot rijkswet voor het financieel toezicht in Aruba, waarin verschillende kritische punten zijn opgenomen. Belangrijke punten waarmee zeker rekening moet worden gehouden, hoewel dit niet noodzakelijkerwijs betekent dat men het in alles met hem eens hoeft te zijn. Bijvoorbeeld, met zijn standpunt dat een – consensus – rijkswet niet de wijze zou moeten zijn waarop Nederland bepaalde zaken zou moeten proberen te regelen vanuit de positie van overmacht in de Koninkrijksministerraad, waardoor zaken minder op samenwerking lijken en meer op oplegging. Daarin heeft Elzinga gelijk, maar we horen niet waarom in het geval van Aruba het niets te maken heeft met 'consensus'. De reden daarvan blijft en die historie kan niet anders worden uitgelegd, dan dat de interventie in de financiën van de Arubaanse overheid, in tegenstelling tot de twee andere autonome eilanden in 2010, niet was begonnen als een geval van consensus. Er bestond een zorgwekkende financiële situatie op Aruba, die volgens de Nederlandse regering al veel te ver was gevorderd en aanleiding was tot de in principe opgelegde interventie in de overheidsfinanciën. De Arubaanse regering was het daar helemaal niet mee eens en verzette zich tegen de maatregel die normaliter zou plaatsvinden via een Koninklijk Besluit inhoudende een Algemene Maatregel van Rijksbestuur (AMvR), en kwam met het voorstel de maatregel in een lokale wet met dezelfde inhoud te gieten. Nederland ging daarmee akkoord en Aruba ontkwam aan nog groter gezichtsverlies en sinds augustus 2015 heeft Aruba een eigen lokale toezichtwet, met het CAft als adviseur van de Koninkrijksministerraad, dat toezicht houdt. Indien nodig doet het CAft voorstellen tot het nemen van maatregelen om ongewenste ontwikkelingen op financieel gebied in Aruba bij te sturen. Het moet duidelijk zijn dat het de Koninkrijksministerraad is die uiteindelijk toezicht houdt en bevoegd is om sancties te treffen, niet het CAft! Waarom is dit zo belangrijk? Omdat we voortdurend commentaar horen waarbij de indruk wordt gewekt dat nu pas Aruba bezig is de eigen 'autonomie' te verliezen omdat pas met de inwerkingtreding van een rijkswet de Koninkrijksministerraad de toezichthouder zou worden, terwijl dat al sinds 2015 het geval is. Men moet ophouden met de verspreiding van dit soort desinformatie.

Maar, men zou kunnen beargumenteren dat de Arubaanse toezichtwet uitdrukking is van een zekere consensus, per slot van rekening zijn regering en parlement akkoord gegaan met het financieel toezicht van het Koninkrijk op basis van hun eigen voorstel, dat vrijwel exact dezelfde inhoud kreeg van de toezichtwet voor de andere twee eilanden. Maar dat neemt niet weg dat als het Arubaanse parlement geen rijkswet voor het toezicht wenst, de zaak daarmee afgelopen is, helaas voortijdig volgens sommigen terwijl anderen dit zouden bejubelen. Dat alles verandert echter absoluut niets aan het toezicht dat de Koninkrijksministerraad vanuit de lokale wet blijft uitoefenen op onze financiën. En, zoals zo vaak hier besproken, kunnen de Arubaanse regering en Staten geen wijzigingen aanbrengen in de wet, die het functioneren van dat toezicht zouden raken, zonder dat Nederland hiermee akkoord gaat.

De rijkswet kent een einddatum, de lokale wet niet...

Een van de positieve punten van de voorgestelde rijkswet is dat daarin een formule is opgenomen voor de beëindiging van het toezicht, dat logisch gezien niet voor eeuwig kan gelden. We gaan niet in detail in op de voorwaarden daartoe, maar men mag aannemen dat gedegen verbetering van onze financiële administratie te zijner tijd zal leiden tot beëindiging van het toezicht. Maar, als men niet akkoord gaat met de rijkswet omdat de Arubaanse Staten het voorstel verwerpt, dan vallen we vanzelf terug op de Arubaanse toezichtwet, waarin geen bepaling voor beëindiging is opgenomen. En, zoals eerder gesteld, Aruba kan niet eigenhandig de wet wijzigen of beëindigen zonder dat degene die het toezicht heeft opgelegd daarmee akkoord gaat.

Dit is een uitermate belangrijk punt waarvoor het vorige kabinet, dat de onderhandelingen heeft gevoerd voor de huidige 'hybride' oplossing, ook heeft gepleit. Als we de lokale wet behouden kunnen we uitsluitend van het toezicht af door onderhandelingen met Nederland, hetgeen dan noodzakelijkerwijs zou moeten gebeuren op grond van de verbeteringen in ons financieel beheer. Het kan dus zijn dat we uiteindelijk toch uitkomen bij dezelfde criteria die nu op tafel liggen in het voorstel tot rijkswet.

We gaan even terug naar het thema van de consensus als basis om zaken via de wet te regelen. In aanmerking nemend wat in artikel 38 van het Statuut is vastgelegd voor wat betreft de samenwerking, in de vorm van onder meer een onderlinge regeling en indien nodig en gewenst, in een rijkswet of een algemene maatregel van rijksbestuur, lijkt het voorstelbaar dat men de mening is toegedaan dat het Arubaanse geval eigenlijk niet onder een consensuswet thuishoort. Men zou kunnen zeggen dat de frase 'in onderling overleg' in artikel 38 niet bepaald de situatie in Aruba weergaf. Maar dan moet men accepteren dat de Koninkrijksministerraad, indien men de noodzaak inzag van een interventie, dat op grond van artikel 43, tweede lid, zou moeten zijn geweest. In dat artikel worden het recht en de plicht geregeld van de Koninkrijksministerraad om de rechten, vrijheden en het deugdelijk bestuur te borgen.

Geen enkele eilandelijke regering wenst geconfronteerd te worden met een maatregel van het Koninkrijk via artikel 43 en in 2015, toen de Arubaanse regering al een jaar eerder een dergelijk Koninklijk Besluit zag uitgevaardigd met daarin een ingrijpen in de overheidsfinanciën, heeft men gezocht naar een andere oplossing om niet diezelfde schande te moeten doorstaan. Wellicht moet Nederland ook maar een keer volwassen worden en de dingen bij hun naam noemen en niet zaken onder de noemer 'consensus' te willen stoppen, als die er niet is. Maar we denken dan wel dat de Arubaanse politieke krachten een dergelijke 'openhartigheid' niet op prijs zullen stellen...

Historisch moment: Ombudsman start eerste onderzoek

In aanloop naar de officiële opening van het Bureau Ombudsman op 1 december 2025 , laat de Ombudsman van Aruba weten dat zij haar eerste onderzoek zal starten. Dit eerste onderzoek richt zich op de aanpak van schoolverzuim en de betalingen die daarmee gepaard gaan . Om dit onderzoek te kunnen uitvoeren, zal de Ombudsman gegevens verzamelen, analyseren en beoordelen om uiteindelijk een officieel advies te presenteren.

Parallel aan de voorbereidingen voor de opening heeft de Ombudsman van Aruba haar eerste onderzoek opgestart. Sinds de beëdiging van Aruba's eerste Ombudsman, mr. drs. Jurima Bryson , in oktober 2024, zijn er verschillende voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Tijdens deze maanden heeft de Ombudsman zich niet alleen gericht op de operationele opbouw van het bureau, maar ook onderwerpen verzameld die nader onderzocht moeten worden.

In dit voorbereidingsproces werd de Ombudsman geïnformeerd dat op sommige scholen — in specifieke gevallen waarin een leerling ziek is en niet naar school kan — er bepaalde werkwijzen en/of schoolregels bestaan waarbij het recht van het kind op onderwijs niet altijd vooropstaat.

Zo blijkt dat leerlingen in sommige gevallen verplicht zijn zich te melden bij een particulier bedrijf om een medische verklaring te verkrijgen, een zogenoemde 'ziektebrief'. In bepaalde situaties moeten leerlingen bovendien betalen aan dit particuliere bedrijf om de vereiste medische verklaring te ontvangen die door de school wordt gevraagd. Daarnaast komt het voor dat, als een leerling niet aan deze communicatieprocedure voldoet, de school hem of haar geen kans biedt om een gemist proefwerk of examen in te halen.

De Ombudsman is een onafhankelijke en onpartijdige instelling . Volgens de Landsverordening Ombudsman heeft zij onder meer de taak om op te komen voor de rechten van kinderen en jongeren . In dat kader heeft de Ombudsman de bevoegdheid om dit onderzoek te starten en de benodigde gegevens te verzamelen.

Alle kinderen moeten gelijke rechten hebben als het gaat om onderwijs, ongeacht hun financiële situatie. Daarom zal de Ombudsman binnenkort een enquête verspreiden: enerzijds onder leerlingen en/of hun verzorgers, en anderzijds onder de schoolbesturen die onder de Landsverordening Ombudsman vallen.

Na het verzamelen van de gegevens zal de Ombudsman een analyse uitvoeren, de resultaten publiceren en – indien nodig – met aanbevelingen komen. Hierbij zal rekening worden gehouden met het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de Gedragsnormen voor goed bestuur die de Ombudsman in april 2025 heeft gepubliceerd.

De Ombudsman heeft alle betrokken partijen en verantwoordelijke autoriteiten geïnformeerd over het doel van het onderzoek, de betrokken partijen, de wettelijke basis en de reden voor het onderzoek. Zij benadrukt dat schoolbesturen volgens de wet verplicht zijn om volledig mee te werken aan dit onderzoek.

Het Bureau Ombudsman laat weten dat het de bevolking op de hoogte zal blijven houden van de voortgang van dit eerste onderzoek en van de officiële opening van het kantoor.

Voor meer informatie en actuele updates kunnen burgers ook terecht op de sociale mediakanalen van de Ombudsman: Facebook 'Ombudsman Aruba' , Instagram 'ombudsmanaruba' en LinkedIn 'Ombudsman Aruba'.

ARUBAVANDAAG

Veroordeling van ex-minister Besaril definitief

Hof verklaart hoger beroep in zaak Tulipan niet-ontvankelijk

De veroordeling van voormalig Gevolmachtigde Minister Guillfred Besaril is deze week definitief geworden. Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie verklaarde het hoger beroep van de verdediging niet-ontvankelijk, waardoor de uitspraak van het Gerecht in Eerste Aanleg van 13 juni 2025 onherroepelijk is.

Achtergrond van de zaak
De strafzaak, bekend als Tulipan, betrof financiële onregelmatigheden binnen het Arubahuis in Den Haag gedurende de periode 2017-2022. Besaril, toenmalig Gevolmachtigde Minister, en waarnemend directeur Glenn Ling werden beschuldigd van verduistering van publieke middelen en machtsmisbruik. In juni veroordeelde de rechtbank beide mannen.

Uit het onderzoek bleek dat Besaril misbruik maakte van zijn positie door het Arubahuis te laten betalen voor privé-uitgaven, waaronder telefoonrekeningen, woonlasten en persoonlijke reizen. Ook gebruikte hij de bankpas van het Arubahuis voor privéaankopen en etentjes, en huurde hij een PR-bedrijf in dat eigendom was van een bekende van hem, terwijl het Arubahuis al een eigen PR-afdeling had.

Oordeel van de rechtbank
De rechter stelde dat Besaril persoonlijk had geprofiteerd van publieke middelen en daarmee de integriteit van het Arubahuis had geschaad. Hij toonde volgens de rechtbank geen inzicht in de ernst van zijn handelen en wees met de vinger naar anderen.

Bij het bepalen van de straf hield de rechter rekening met het feit dat Besaril geen strafblad had en op enkele punten werd vrijgesproken. Hij werd veroordeeld tot 20 maanden gevangenisstraf, waarvan 10 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van drie jaar, onder aftrek van het reeds uitgezeten deel in KIA.

Daarnaast moet Besaril meer dan 138.000 florin aan de overheid terugbetalen. Als hij dat niet doet, riskeert hij een extra gevangenisstraf van één jaar.

Beroep te laat ingediend
De advocaat van Besaril diende op 30 juni 2025 hoger beroep in. Volgens het Openbaar Ministerie was dat te laat: de beroepstermijn liep tot 27 juni 2025 om 16.00 uur, het sluitingstijdstip van de griffie. Een e-mail van de advocaat kwam pas om 17.18 uur binnen en werd daarom beschouwd als ingediend op de volgende werkdag – buiten de termijn.

Het Hof volgde deze redenering en verklaarde het hoger beroep niet-ontvankelijk. Daarmee blijft de uitspraak van juni van kracht, en is de veroordeling van de voormalige Gevolmachtigde Minister definitief.

Streven naar ‘houdbare ontwikkeling”…? *Begin maar met ‘tegen te houden ontwikkeling’…*

We zijn nu in een fase beland waar welk incident ook dat een bedreiging van onze natuur zou kunnen betekenen, meteen op grote publieke belangstelling en verontwaardiging kan rekenen. Dit is ook het geval in de mogelijke verkoop van een stuk grond aan de noordkust, dat grenst aan het gedeelte van de kust dat altijd vrij toegankelijk moet blijven voor het publiek. Een advertentie van een onroerend goed makelaar waarin een stuk grond “met een strand” werd aangeboden gaf een valse voorstelling van zaken en mag worden gevoegd onder de noemer ‘gebrek aan ondernemersethiek’. Het mag duidelijk zijn dat ook voor dit gebied de regels gelden die we toevallig onlangs nog hebben besproken in verband met een ander incident waarbij het ook ging om een stuk privé grond dat aan de kust grensde en dus aan de strook die toegankelijk moet blijven voor het publiek.

Natuurlijk zitten er nog meer aspecten vast aan deze kwestie die we echter hier niet allemaal in detail gaan behandelen maar enkele belangrijke wel. Het stuk grond bevindt zich volgens onze wet op de ruimtelijke ontwikkeling binnen een gebied dat als “natuur en landschap” wordt omschreven, hetgeen met zich meebrengt dat er strenge regels worden gesteld aan hetgeen daar qua bebouwing en vestiging van economische activiteiten mogelijk is. Ook mag het duidelijk zijn dat de huidige eigenaar, zoals ieder ander, het volste recht heeft om het perceel te koop aan te bieden, maar het moet echt duidelijk zijn wat mogelijk is en vooral wat daar niet mogelijk is.

Maar dit speelt zich allemaal af op het niveau van incidenten, terwijl we dringend naar dit soort zaken moeten kijken vanuit een breder perspectief, juist omdat dit vooral signalen zijn van zaken die niet goed gaan en omdat, naargelang de algemene situatie erop achteruitgaat, we nog veel meer van dit soort incidenten zullen zien. Aruba kent grote problemen op het gebied van sociaaleconomische ontwikkeling en dat al decennialang; dat behoeft geen uitleg. Maar, terwijl de problemen groot en divers zijn, lijkt het erop dat het nog grotere probleem is dat er vrijwel niets gebeurt om deze problemen gedegen aan te pakken. Wat duidelijk is voor eenieder die niet met oogkleppen op loopt is dat in ieder geval niets gebeurt om de excessieve ontwikkeling een halt toe te roepen. Het gaat om buitensporige ontwikkeling in vele opzichten, met als klap op de vuurpijl dat die ontwikkelingen in elkaar beginnen te grijpen en zo een onontwarbare kluwen aan het worden is.

Vandaar dat de zozeer geprezen leus van ‘houdbare ontwikkeling’ onbereikbaar wordt en eerder een loze kreet blijkt, omdat met geen mogelijkheid de grote golf aan problemen, die nu op ons afkomt, tegen te houden is. Het is dus noodzakelijk maatregelen te treffen met als prioriteit bepaalde hoofdontwikkelingen tegen te houden en te beperken. Laten we dit even illustreren aan de hand van een – waargebeurde – anekdote.

In 1988 kwam een in Aruba geboren en getogen persoon, die al jaren in het buitenland woonde, op bezoek op zijn geboorte-eiland en familie en vrienden boden hem een rondleiding over het eiland om te laten zien hoe het eiland zich had ontwikkeld, in positieve en soms ook negatieve zin. Zo kwam het gezelschap ook terecht bij de zone waar de grote hotels gevestigd zijn en ook nieuwe aan het verrijzen waren. Zijn commentaar ter plekke was: “Mooi, maar Aruba is hier alweer ‘one hotel too far’, als variant op het bekende ‘one bridge too far’. Toen hem werd gevraagd om uit te leggen wat hij daarmee bedoelde, stelde hij de geëigende vraag: “Hebben jullie zoveel werklozen om hier tewerk te stellen?” Het antwoord was: “Nee, maar die importeren we dan toch, wat is het probleem?’ De discussie vorderde niet veel verder, want als je toch niet in staat bent om twintig jaar vooruit te denken is het ook niet nodig om tijd te verspillen aan een zinloze bespreking van integrale sociaaleconomische planning en ontwikkeling.

We zijn inmiddels bijna veertig jaar verder in die toekomst van toen en we kunnen constateren dat, een enkele uitzondering daargelaten, die primitieve gedachte het denken van degenen die geacht worden het land naar die zo gewenste ‘houdbare ontwikkeling’ te brengen, is blijven domineren. Men blijft dat op zich eerzame doel propageren bij elke gelegenheid die zich voordoet, maar doet intussen niets om dat doel dichterbij te brengen. Wat is dan het essentiële verhaal van die 40 jaar? Dat de twee belangrijkste factoren, de buitensporige toename van de toeristische accommodatiecapaciteit en de buitensporige import van buitenlandse arbeid nooit opgehouden zijn met het aanjagen van de economische ontwikkeling, die in feite schreeuwde om een halt toegeroepen te krijgen. Dat gebeurde niet en als we nu realistisch zijn, moeten we erkennen dat het nog steeds niet gebeurt. En als klap op de vuurpijl is de grote motor achter de economische groei, het toerisme, samen met de belangrijkste consequentie ervan, het buitensporige arbeidspotentieel, elke andere levenssfeer op het eiland negatief gaan beïnvloeden. In de infrastructuur betekende het dat de enorme vraag naar woonruimte heeft geleid tot een urbanisatiegolf die een ware overval betekende op wat Aruba nog had aan natuur. Tegelijkertijd werden honderden kilometers weg aangelegd zodat mensen naar hun werk konden en weer thuis konden komen.

Onderwijs en noodzakelijke dure sociale voorzieningen voor een bevolking die van minder dan 60.000 was doorgegroeid naar nu 108.000, zonder de 20.000 illegaal verblijvende mee te tellen, kosten jaarlijks tientallen extra miljoenen.

En waar zijn we dus nu beland? Op het punt waar we ons moeten voorbereiden op een bevolking van zeker 140.000 binnen 10 à 15 jaar, terwijl we nu al de gevolgen ondervinden van de overval van die buitensporige groei die ons van alle kanten belaagt. En wat zien we nu gebeuren? Dat er niet eens een beleid van stopzetting is, van het tegenhouden van die belangrijkste factoren van die almaar doorgaande ontwikkeling. Vandaar dat wij als burgers ons kunnen blijven ergeren bij elk incident dat weer wijst op het totale falen van de planning van onze regeerders, die prioriteit zou moeten geven aan zaken juist aansturen op houdbare ontwikkeling, in de zin van de ‘tegen te houden ontwikkeling’: een stop op toeristische groei en een stop op de import van arbeid.

Gebrek aan data: het probleem van de flexibilisering op de arbeidsmarkt

De regering van Aruba heeft dit jaar snel gehandeld om een gespannen arbeidsmarkt aan te pakken. Eerst kwam de tijdelijke opschorting van de arbeidsmarktoets, die werkgevers verplichtte aan te tonen dat er geen geschikte lokale werknemer beschikbaar was voordat zij iemand uit het buitenland konden aannemen.
Daarna volgde een "flexibilisering" die het mogelijk maakt voor ongedocumenteerden die al op het eiland zijn, om een werkvergunning aan te vragen zonder dat zij het land hoeven te verlaten.

Het officiële doel is duidelijk: het verlichten van een dringend arbeidstekort en het verkleinen van de informele economie door buitenlandse werknemers in het legale systeem te brengen, waar zij belastingen betalen en arbeidsbescherming genieten.

Op papier is dat een duidelijke oplossing voor een reëel probleem. In de praktijk roept het echter lastige vragen op waarop de regering nog geen antwoord heeft gegeven. Het meest zorgwekkende is het gebrek aan basisgegevens en meetbare indicatoren om aan te tonen dat de werknemers die nu geregulariseerd worden ook daadwerkelijk degenen zijn die Aruba nodig heeft — op het vereiste loonniveau en vaardigheidsniveau — en dat er voldoende bescherming is voor werkzoekende Arubanen en afgestudeerden die willen terugkeren.

Werkgevers in de sectoren horeca en detailhandel melden vacatures die maandenlang onvervuld blijven. Overwerk is structureel, burn-out wordt steeds vaker genoemd, de kwaliteit van dienstverlening lijdt eronder en de continuïteit van dienstverlening staat onder druk. De particuliere sector – van AHATA, ATIA, CUA tot AF&BA – heeft een consistente boodschap aan de regering: het huidige arbeidstekort is structureel, niet cyclisch. In reactie hierop verklaarde de huidige minister van Arbeid dat de arbeidsmarktoets een "bottleneck" veroorzaakte, en dat het rechtstreeks kanaliseren van werkvergunningsaanvragen via DIMAS "efficiëntie" zal brengen, beslissingen zal versnellen en ongedocumenteerde werknemers tot naleving zal aanzetten.

De minister van Justitie stelde een deadline vast: alleen degenen die vóór 1 juli jongstleden al op het eiland waren, komen in aanmerking, met een registratieperiode van vier maanden via een speciaal kanaal.

Hoewel de urgentie begrijpelijk is, neemt dit de risico's van deze aanpak niet weg.

Ten eerste heeft de regering geen enkele publieke behoefteanalyse of kaart van vaardigheidstekorten gepresenteerd – geen enkel empirisch fundament dat kwantificeert welk type vacatures het moeilijkst in te vullen is (per sector, beroep en ervaringsniveau); welk loon wordt aangeboden; en welke barrières lokale werknemers verhinderen om deze banen te nemen (zoals transport, werktijden, kinderopvang, huisvesting, diploma's of loonverschillen). Zonder deze informatie wordt "flexibilisering" een bot instrument. Er kunnen duizenden werknemers worden geregulariseerd wiens vaardigheden niet overeenkomen met de prioritaire tekorten, terwijl een afhankelijkheid van buitenlandse arbeid wordt bestendigd in sectoren waar gerichte opleiding, betere roosters of een bescheiden loonsaanpassing lokale werknemers had kunnen aantrekken.

Ten tweede betekent de afschaffing – al is die tijdelijk – van de arbeidsmarktoets dat een zichtbaar controlemoment verdwijnt dat lokale prioriteit kon toetsen. Men kan aanvoeren dat het oude proces traag of inconsistent was toegepast; beide kunnen waar zijn. Maar dat is een argument om het instrument te herstellen en te moderniseren, niet om de functie ervan af te schaffen. Die functie is belangrijk. Zij is de institutionele uitdrukking van een basaal sociaal contract: Aruba staat open voor de noodzakelijke buitenlandse vaardigheden, maar stelt de Arubaan voorop waar dat mogelijk is, en bouwt paden om lokale werknemers te laten instromen in de functies die de economie creëert.

Ten derde toont de politieke context rond deze verandering een bestuurlijke leemte. Parlementsleden van verschillende partijen hebben gevraagd waarom de beslissing niet vooraf duidelijk aan de gemeenschap en aan werkgevers werd gecommuniceerd, vóórdat deze in werking trad. Er zijn vragen gesteld of DPL, DAO en DWJZ voldoende geraadpleegd zijn; wat precies de taken zijn die DPL eerder uitvoerde op het gebied van koppeling en evaluatie; en hoe DIMAS het grotere aanvraagvolume zal verwerken gezien de bestaande achterstanden.

Zelfs voorstanders van regularisatie – zoals voormalig parlementariër Otmar Oduber – hebben gewaarschuwd dat de regering geen serieuze grenscontrole heeft ingevoerd gelijktijdig met de legalisering, terwijl boten met ongedocumenteerden Aruba blijven bereiken. Hij stelde voor om een bedrag te heffen bij ongedocumenteerde aanvragers om de aanschaf van drones, apparatuur en personeel voor KPA, Douane en Warda Nos Costa te financieren.
Parlementariër Carlos Bermudez (AVP) uitte zorgen over een "free for all", en vroeg zich af wat er gebeurt met de functies van het Job Center als de arbeidsmarktoets verdwijnt, en of kwaadwillenden misbruik zullen maken van een zogenaamd zuiver proces.

Deze zorgen zijn niet triviaal. Ze komen voort uit één centraal idee: snelheid zonder bewijs is riskant. Als dit mislukt, zal de prijs hoog zijn: voor de AZV als het aantal verzekerden stijgt zonder voldoende werkgeversbijdragen; voor de woningmarkt als de vraag sneller groeit dan het aanbod; voor infrastructuur en verkeer; en voor Arubaanse werknemers, wier onderhandelingspositie verzwakt als de loonvorming feitelijk wordt geïmporteerd.

Dit is niet nieuw. Arbeidsmarktdata uit voorgaande jaren documenteren al een chronische mismatch: relatief hoge werkloosheid kan samengaan met ernstige tekorten in horeca en handel. De oorzaken zijn bekend: een vaardighedenkloof, een beperkte schaal van beroepsopleidingen en vergrijzing die het aantal jongeren dat de arbeidsmarkt betreedt verkleint.

Een belangrijke les uit dit verhaal is methodologisch: Arubaanse arbeidsmarktstatistieken verschijnen te zelden en te traag om beleid te sturen. Wat ontbreekt is een actueel digitaal dashboard met vacatures per beroep, instroom van sollicitanten, acceptatiegraad, aangeboden versus aanvaarde lonen en geografische fricties. Zonder dat worden beleidsbeslissingen gestuurd door ad-hocoplossingen en politieke drukpunten.

De regering zegt dat dit een "tijdelijke" maatregel is die geëvalueerd zal worden, maar evaluatie vereist vooraf vastgestelde criteria — niet achteraf. Die criteria moeten omvatten: publicatie van een nulmeting van de arbeidsbehoefte, waarbij de regering samen met werkgevers een overzicht publiceert van de 20 beroepen met de grootste tekorten, inclusief verwachte aantallen, lonen, werktijden en vereiste kwalificaties, met specificaties per subsector (horeca, detailhandel, bouw, zorg en logistiek). Werkvergunningen moeten op deze lijst gebaseerd zijn.

Het grootste politieke risico van het afschaffen van de arbeidsmarktoets is onzichtbaar: de geleidelijke uitsluiting van Arubanen uit trajecten naar supervisie- en managementfuncties. Als werkgevers lokale matching kunnen omzeilen en posities vullen met geïmporteerd personeel met flexibele, verlengbare vergunningen, wordt dat risico reëel.

Binnen dit traject van flexibilisering moeten minimumlonen per functie worden vastgesteld op of boven het gemiddelde loon voor de betreffende positie. Als een werkgever werkelijk met een tekort kampt, moet hij in staat zijn het gemiddelde loon te betalen. Daarnaast moeten DIMAS en Arbeid maandelijks publiceren hoeveel aanvragen onder de flexibilisering zijn ontvangen, hoeveel daarvan zijn goedgekeurd of afgewezen, in welke sectoren en voor welke functies vergunningen zijn verleend; samen met de lijst van schaarse beroepen, verwerkingstijden en beroepsprocedures. Transparantie is het eenvoudigste mechanisme voor integriteit.

Het flexibiliseringstraject moet een automatische vervaldatum hebben, tenzij het parlement besluit tot verlenging op basis van openbare indicatoren zoals: ingevulde prioritaire vacatures, aantal vergunningen in lijn met de tekortenlijst, en resultaten van lokale werknemers die vacatures hebben ingevuld. Elke categorie van flexibele vergunning moet onderworpen worden aan een korte impactscan die de vraag naar huisvesting en AZV-registraties berekent, met een plan om deze te compenseren (zoals huisvestingsprojecten of werkgeversbijdragen). Zo wordt voorkomen dat de lasten op de huidige belastingbetalers vallen.

Geen van deze stappen sluit compassie of pragmatisme uit. Het legaliseren van mensen die al hier zijn – vooral degenen die productief bijdragen – kan rechtvaardig en economisch rationeel zijn. Maar legaliseren zonder doel, zonder waarborgen en zonder data, loopt het risico de tegenstrijdigheden te verergeren die men zegt te willen oplossen: chronische tekorten in sommige functies, Arubaanse werknemers die buitenspel blijven, en toenemende fiscale en sociale druk die brede steun voor migratie ondermijnt.

Tenslotte is er de kwestie van vertrouwen. Wanneer grote beleidswijzigingen via een instructiebrief worden doorgevoerd en pas achteraf worden toegelicht, wekt dat wantrouwen. De rol van het parlement is geen bureaucratische hindernis, maar het forum waarin de samenleving openlijk de baten en risico's beoordeelt.

De regering kan vertrouwen herstellen door haar nulmeting te publiceren, doelen te stellen en toezicht uit te nodigen. Als de cijfers de noodzaak bevestigen, als de ingevulde vacatures overeenkomen met de vastgestelde tekorten, en als de lokale bevolking beschermd wordt, dan zal de gemeenschap een beleid steunen dat resultaten oplevert.

RST start strafrechtelijk onderzoek naar vermeende voorkeursbehandeling door belastingontvanger Curaçao

(CuraçaoChronicle) – Het Recherche Samenwerkingsteam (RST) voert al enkele maanden een strafrechtelijk onderzoek uit naar vermeende gevallen van voorkeursbehandeling door de Landsontvanger (belastingontvanger) van Curaçao, Alfonso de Jesus Trona.

Volgens bevindingen van het Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) zouden sommige verzoeken om speciale betalingsregelingen via WhatsApp-berichten of telefoongesprekken zijn gedaan, waarbij de officiële procedures werden omzeild.

Bronnen dicht bij het onderzoek meldden aan het *Antilliaans Dagblad* dat het RST meerdere auditrapporten van de SOAB gebruikt als onderdeel van zijn onderzoek. De verdenkingen richten zich op gunstige betalingsregelingen en eenzijdige beslissingen die Trona zou hebben genomen bij het beheer van belastingvorderingen. Bepaalde bedrijven zouden coulante of preferentiële behandeling hebben gekregen, terwijl anderen strikt volgens de wet moesten voldoen.

Patroon van voorkeursbehandeling

Voormalig minister van Financiën Javier Silvania (MFK) verklaarde dat de auditrapporten wijzen op een structureel patroon van vriendjespolitiek door Trona ten gunste van specifieke belastingplichtigen. Silvania weigerde te zeggen hoeveel onderzoeken momenteel lopen, maar gaf aan dat de rapporten ernstige zorgen bevestigen over het bestuur binnen het kantoor van de Landsontvanger.

Vorige maand raakten Silvania en Trona verwikkeld in een openlijke woordenwisseling , waarbij beide mannen elkaar van corruptie beschuldigden. De confrontatie veroorzaakte grote ophef en leidde ertoe dat premier Gilmar Pisas (MFK) bevestigde dat de Landsrecherche Curaçao (LrC) een afzonderlijk onderzoek uitvoert naar aanverwante kwesties.

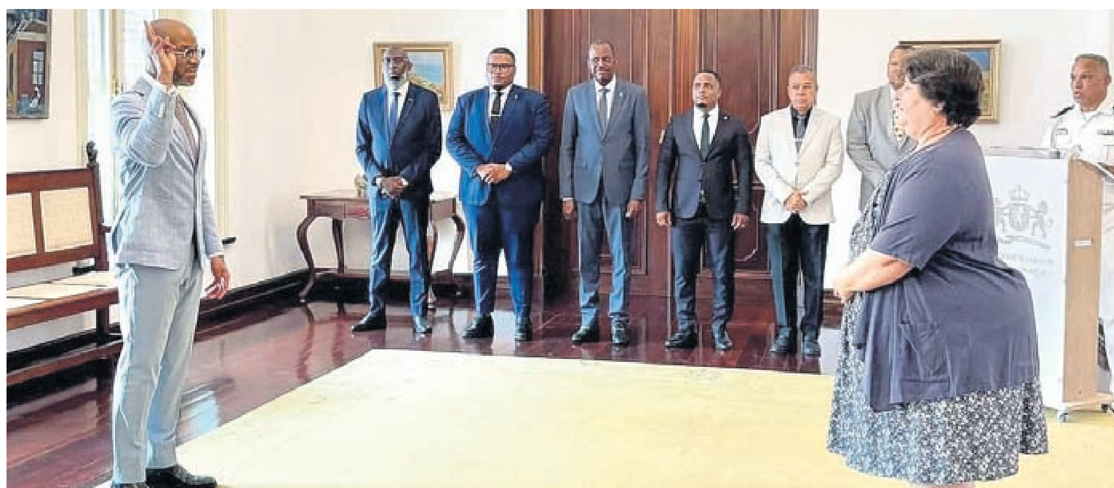
Volledig strafrechtelijk onderzoek van start

Het lopende onderzoek van het RST richt zich naar verluidt op de manier waarop Trona invorderingsprocedures hanteerde en handhavingsrichtlijnen toepaste tijdens zijn ambtstermijn als hoofd van de Belastingdienst. In tegenstelling tot eerdere administratieve beoordelingen gaat het nu om een strafrechtelijk onderzoek , niet om een beleids- of feitenonderzoek.
De zaak heeft de aandacht op de integriteit van de Curaçaose belastingdienst verder verscherpt. Die stond al onder druk na meerdere SOAB-rapporten waarin werd gewezen op onrechtmatige schikkingen, discretionaire beslissingen en een gebrek aan interne controle.

De autoriteiten hebben nog geen officiële verklaring afgelegd over de stand van het onderzoek. Juridische deskundigen merken echter op dat, indien de beschuldigingen worden bewezen, dit kan neerkomen op machtsmisbruik en corruptie in openbare functie — misdrijven met ingrijpende juridische en politieke gevolgen.

Curaçao: Javier Silvania beëdigd als lid van de Staten na ontslag als minister

(CuraçaoChronicle) – Javier Silvania (MFK), voormalig minister van Financiën en Gezondheid, is woensdag officieel door de gouverneur van Curaçao beëdigd als lid van de Staten . Silvania zal zijn politieke werk binnen de MFK-partij voortzetten, nu vanuit een parlementaire positie.

Na de beëdiging erkende Silvania dat er binnen de partij nog altijd “ wonden zijn die moeten helen ” en benadrukte hij het belang van dialoog en eenheid . Hij sprak zijn dank uit voor de aanhoudende steun van zijn partij en verklaarde dat hij nu de 18.000 kiezers wil vertegenwoordigen die bij de laatste verkiezingen op hem stemden.
Silvania’s ontslag als minister volgde op het uitlekken van een geluidsopname waarin een felle woordenwisseling te horen was tussen hem en Alfonso Trona , hoofd van de Belastingontvanger. In de opname beschuldigde Silvania Trona van corruptie en machtsmisbruik .

Uit latere controles van het Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) en lopende onderzoeken zou zijn gebleken dat Trona de invorderingsprocedures heeft omzeild, waardoor miljoenen aan publieke middelen zouden zijn verdwenen.
Premier Gilmar “Pik” Pisas (MFK) verklaarde dat Silvania’s vertrek uit de regering niet direct verband hield met de openbare ruzie, maar met het onderzoek dat daarna door het Openbaar Ministerie (OM) werd opgestart.

Met zijn terugkeer in de Staten wordt verwacht dat Silvania een prominente en uitgesproken rol zal blijven spelen binnen het politieke landschap van Curaçao, vooral op het gebied van goed bestuur, fiscale transparantie en integriteit in het openbaar ambt .

Sint Maarten: Regering trekt XCG 20.000 uit voor programma ter bestrijding van zwerfdieren

(TheDailyHerald) – De regering heeft ingestemd met de toewijzing van XCG 20.000 ter ondersteuning van een “omvattend” sterilisatie- en voorlichtingsprogramma dat gericht is op het humaan beheersen van de groeiende zwerfdierenpopulatie op Sint Maarten.

Het initiatief vloeit voort uit een motie van parlementslid Francisco Lacroes, die tijdens het begrotingsdebat van 2025 in juni werd ingediend, en uit een daaropvolgend verzoek van de Animal Welfare Foundation in augustus.

De motie, die in het parlement niet op brede steun kon rekenen, riep op tot financiering vanuit de ministeries van Toerisme, Economische Zaken, Transport en Telecommunicatie (TEATT) en Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid (VSA). Het geld moet worden gebruikt voor sterilisatie- en castratieprocedures, nazorg en bewustwordingscampagnes die verantwoord huisdierbezit stimuleren.
Volgens Lacroes reikt het probleem verder dan dierenwelzijn alleen en raakt het direct aan volksgezondheid en openbare veiligheid. Hij wees op gezondheidsrisico’s zoals leptospirose en ringworm, die vooral kinderen en kwetsbare groepen treffen.
“Dit gaat niet alleen om dierenwelzijn, het gaat om de volksgezondheid en de veiligheid in onze gemeenschap,” verklaarde Lacroes. “We moeten nu handelen om verder lijden te voorkomen en een schonere, veiligere leefomgeving voor iedereen te garanderen.”
Minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid Richinel Brug prees het initiatief en bevestigde de financiële en logistieke steun van zijn ministerie. Het programma zal worden uitgevoerd in samenwerking met lokale dierenartsen, non-profitorganisaties zoals SXM PAWS, en internationale partners waaronder 4 Leaf Rover, dat het ministerie eveneens hulp heeft aangeboden.
Een voortgangsrapport over de campagne zal binnen zes maanden na de start aan het ministerie en het parlement worden voorgelegd.
Daarnaast stelde Lacroes voor om de dierenimportvergunningen te voorzien van een heffing, zodat een duurzaam financieringsmechanisme ontstaat voor toekomstige dierenwelzijnsprogramma’s.
Het initiatief vertegenwoordigt een gecoördineerde inspanning tussen de overheid en maatschappelijke organisaties om het langdurige probleem van zwerfdieren aan te pakken en een gezondere en veiligere leefomgeving te bevorderen — zowel voor bewoners als voor hun huisdieren.